

Gânduri asupra epistolei către Tit - H. Rossier

Introducere

S-a spus pe bună dreptate că prima epistolă către Timotei și epistola către Tit își trag caracterul din misiunea cu care apostolul îi însărcinase pe cei doi delegați și însoțitori ai săi în lucrare. Timotei trebuia să vegheze asupra învățaturii sănătoase (1 Timotei 1.3-4), Tit asupra rânduiei în casa lui Dumnezeu (Tit 1.5).

Având intenția să ne ocupăm numai de epistola către Tit, nu ne vom opri la contrastele dintre aceste două epistole, ci ne vom mărgini mai degrabă să prezentăm punctele lor de contact, pentru a ajuta, în măsura noastră, la explicarea acestui subiect important.

Epistola către Tit, deși insistă mult, ca și prima epistolă către Timotei, asupra învățaturii (didaskalia, în limba greacă, în capitolul 1.9; 2.1,3,7-10 și 1 Timotei 1.10; 2.7; 4.6,13,16; 5.17; 6.1,3), opunând-o doctrinei învățătorilor mincinoși, insistă totuși mai mult asupra adevărilor fundamentale ale creștinismului. Ea scoate în relief roadele acestor adevăruri în viața practică a credincioșilor, astfel încât o rânduială frumoasă să poată caracteriza casa lui Dumnezeu și o armonie deplină să poată exista între toate mădularele ei.

„Învățătura sănătoasă” cuprinde toate principiile divine care ne sunt expuse în trei texte esențiale ale acestei epistole. Găsim:

— în primul din aceste texte (capitolul 1.1-4), învățătura creștinismului rezumată în marile adevăruri care îl caracterizează;

— în cel de al doilea (capitolul 2.11-14), ansamblul creștinismului, nu în adevărurile sale caracteristice, ci în realizarea sa practică privitor la mersul nostru și la comportarea noastră;

— al treilea (capitolul 3.4-7) ne lămurește asupra lucrării lui Dumnezeu în noi și asupra mijloacelor de care El S-a slujit pentru a ne aduce la El și a ne dobândi mântuirea.

Vom avea ocazia să reluăm și să explicăm în amănunt toate aceste versete; dar înainte de a începe se impune o observație: este foarte important, în zilele prin care trecem, să insistăm asupra marelui adevăr și anume: practica vieții creștine este nedespărțită de învățătura sănătoasă. Într-adevăr, întâlnim astăzi din ce în ce mai mult pretenția de a-i îndruma pe creștini să producă roade după voia lui Dumnezeu, în ciuda învățăturilor nesănătoase care strică sau ruinează adesea adevărurile cele mai esențiale ale creștinismului. Se discreditează Sfânta Scriptură, singura și infailibilă (care nu poate greși) culegere a acestor adevăruri. Luându-i vieții creștine baza sa absolută, care este Cuvântul inspirat, se uită faptul că roade nu pot să fie produse fără pomul care să le poarte. Socotindu-l pe omul căzut capabil fără Revelație de a produce prin el însuși roade pentru Dumnezeu, se uită că un pom rău nu va aduce niciodată roade bune. Făcând din Cuvântul lui Dumnezeu numai o călăuză dotată cu o moralitate superioară, dar scrisă sub influența erorilor și a prejudecăților diverșilor săi autori, se uită că chiar un pom bun, lipsit de seva care îl hrănește, prin jupuirea scoarței lui, este incapabil de a produce o recoltă suficientă, sau chiar o recoltă oarecare.

Legătura intimă între învățătură și viața practică se află la fiecare pas în Scripturi. Psalmul 119 ne arată că numai prin Cuvântul lui Dumnezeu, cărarea celui drept este trasată și luminată. Fără învățătura Scripturii, credinciosul mărturisește că a fost ca „o oaie pierdută”. Cele două epistole către Timotei sunt pline de acest adevăr. În 2 Timotei 3.16, Scripturile insuflate de Dumnezeu ne învață și ne muștră cu privire la dreptatea practică, în toată purtarea noastră. Capitolul 2 din epistola noastră ar fi de ajuns el singur pentru a ne convinge de acest adevăr important. Totuși să nu uităm că chiar creștinul, care are o deplină încredere în autoritatea absolută a Cuvântului scris, vede totdeauna că gustul vieții sale practice depinde de măsura în care el se hrănește din Scripturi, de măsura în care el rămâne în contact cu ele și se supune învățaturii lor.

Capitolul 1

„Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu și cu cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavie, în nădejdea vieții veșnice, făgăduite mai înainte de vremurile timpului, de Dumnezeu, care nu poate să mintă, ci Și-a descoperit Cuvântul la timpul potrivit, prin vestirea care mi-a fost încredințată, după porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, către Tit, adevăratul meu copil, potrivit cu credința noastră comună: har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mântuitorul nostru” (versetele 1-4).

Acesta este primul text esențial al epistolei noastre. Cum am spus, aceste patru versete rezumă în câteva cuvinte subiectul inepuizabil al marilor adevăruri ale creștinismului. Aflăm mai întâi că izvorul acestor binecuvântări se află în Dumnezeu Însuși. El ne este înfățișat în primul rând în caracterul Său absolut, ca Dumnezeu, apoi ca Dumnezeul Adevărat care nu poate minți, apoi ca Dumnezeul Mântuitor, descoperindu-Se în felul acesta unor ființe pierdute; în sfârșit, ca Dumnezeu Tatăl, Dumnezeul iubirii. Dar, numai în Isus Hristos, Mântuitorul nostru, avem descoperirea a tot ceea ce Dumnezeu este pentru noi.

Apostolul Pavel este instrumentul acestei descoperiri. El se intitulează „rob al lui Dumnezeu”. Acest titlu nu se întâlnește decât de două ori în epistole (aici și în Iacov 1.1) și de câteva ori în Apocalipsa, în timp ce acela de rob al lui Isus Hristos este mai frecvent. A fi rob al lui Dumnezeu presupune o dependență absolută, teamă și cutremur în exercitarea funcțiilor sale, respect pentru fiecare cuvânt ieșit din gura lui Dumnezeu, un adânc sentiment al responsabilității noastre. În același timp, marele apostol al neamurilor este plasat prin calitatea sa de rob în poziția cea mai umilă și cea mai de jos. Această atitudine avea să fie un exemplu pentru Tit, care tocmai era chemat să ocupe un loc de cinste. Și dacă apostolul însuși avea o poziție atât de umilă și atât de dependentă, cu cât mai mult trebuia să fie aceasta la ucenicul său!

Ca rob al lui Dumnezeu, Pavel nu-și aparține lui însuși. Ceea ce Dumnezeu așteaptă de la robul Său este o ascultare fără rezervă, o credincioșie atentă în a se achita de mesajul pe care Stăpânul căruia îi aparține i l-a încredințat. Dar acest mesaj solemn nu are nimic înspăimântător și nu conține nici o amenințare, căci acela care îl duce altora este rob al „Dumnezeului Mântuitor”.

De aceea Pavel se intitulează și „apostol al lui Isus Hristos”. Dacă Dumnezeu a pus adevărul în mâinile sale, Hristos îl trimite pentru a-l face cunoscut și a-l răspândi. Această misiune îl plasează pe apostolul Pavel într-o relație deosebită cu Hristos, ca apostol al Său, trimis de El pentru a aduce lumii adevărurile pe care Dumnezeu le avea în vedere din toată veșnicia, adevăruri care erau oferite oamenilor, ca trebuind să fie partea lor în virtutea lucrării lui Hristos. De aceea apostolul Pavel poate spune: „Isus Hristos, Mântuitorul nostru”, deci El este autorul mântuirii, care făcea parte din veșnicie din planurile Dumnezeului iubirii față de noi. Pavel vorbește despre această mântuire ca aparținându-i lui însuși. El poate să spună: Hristos este nu numai Mântuitorul, dar El este al meu și al tuturor aceluia care cred în El: Mântuitorul nostru. Mântuirea ne-a fost dobândită de Isus Hristos. El Însuși a devenit rob al lui Dumnezeu pentru a ne-o obține și slujitor al nostru pentru ca noi să o folosim după ce El a săvârșit-o (Filipeni 2.6-8).

Să vedem acum în ce constă slujba apostolului:

1. Apostolatul său nu are nimic comun cu principiile iudaismului. El este în întregime independent de Lege. El este **potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu**.

El nu se adresează nici firii, nici voinței omului, ci credinței, în contrast cu Legea. În plus, el exclude în întregime principiul iudaic al unui popor chemat pe temeiul unei descendențe firești. Fără îndoială, această descendență era stabilită la origine numai pe credința lui

Avraam, deși lăsa să dăinuie legături potrivite cu firea, cu poporul ieșit din el. Dar acest popor în firea lui păcătoasă, chemat să se supună Legii, a pierdut prin neascultarea sa orice drept de a fi recunoscut ca popor al lui Dumnezeu și nu va găsi din nou mai târziu acest titlu, decât pe temeiul credinței aleșilor, ca și noi.

Apostolatul lui Pavel se adresa credinței individuale și nu a unui popor privilegiat, ieșit dintr-o descendență pământească. Aceia care primeau această credință erau aleși ai lui Dumnezeu, pe care El îi avea în vedere din toată veșnicia ca să fie ai Lui și care, mântuiți prin credință, constituiau de acum înainte, prin strângerea lor laolaltă, un popor ceresc.

Aceste două lucruri, credința și alegerea, caracterizează, într-un chip absolut creștinismul, în contrast cu iudaismul. Și una și alta depind în întregime de har, și nu de lege.

2. Al doilea subiect al apostolatului lui Pavel era „**cunoștința adevărului care este potrivit cu evlavia.**”

Adevărul, adevărul în întregime, îl dădea el ca să fie cunoscut, nimic mai puțin decât aceasta. Ce este deci adevărul? El este, așa cum am arătat în altă parte, deplina descoperire a ceea ce Dumnezeu este (a firii Sale), a ceea ce El spune (a Cuvântului Său) și a ceea ce El gândește (a Duhului Său), cu alte cuvinte, descoperirea Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfânt.

Ceea ce Dumnezeu este ne este descoperit în Hristos, în care locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii (Coloseni 2.9). În Hristos noi îl cunoaștem pe Dumnezeu ca Acela care este lumină și care este iubire.

Adevărul este după aceea ceea ce Dumnezeu spune, adică este Cuvântul Său. „Cuvântul Tău” zice Isus „este adevărul” (Ioan 17.17). Acest Cuvânt ne este adus de Hristos. El este deci totodată ceea ce Dumnezeu este și ceea ce Dumnezeu spune. În Evanghelia lui Ioan, care Îl înfățișează ca „Fiul lui Dumnezeu”, El spune continuu: „Eu sunt”. Când iudeii Îl întreabă: „Cine ești Tu?” El le răspunde: „Ceea ce de la început vă spun că sunt” (Ioan 8.25). Identificarea absolută în Hristos ale acestor două laturi ale adevărului: ceea ce Dumnezeu este și ceea ce El spune, firea Sa și Cuvântul Său, ne sunt înfățișate în acest verset. Dumnezeu ne-a vorbit în Hristos („în Fiul”), în contrast cu felul fragmentar în care El vorbise altădată prin proroci (Evrei 1.1), prezentând prin ei o parte a adevărului, în timp ce în Hristos, care este Cuvântul, Dumnezeu prezintă acum adevărul în totalitatea sa. Creștinismul este suprema și singura expresie completă a adevărului, pentru că adevărul ne vorbește aici (în creștinism) „în Fiul”. Adevărul a venit prin El, nu prin Moise, pentru că el a venit într-o Persoană care este Adevărul însuși, așa cum Cuvântul ni-l descoperă.

Apoi adevărul este gândul lui Dumnezeu asupra tuturor lucrurilor. Acest gând este în Hristos, și Duhul dă mărturie despre el, căci „Duhul este adevărul” (1 Ioan 5.6). El dă mărturie că viața veșnică este în Hristos și ne este dobândită prin jertfa Sa. Adevărul găsește deci desăvârșita sa expresie în Hristos, căci El Însuși este adevărul: „Eu sunt Adevărul” (Ioan 14.6).

Sub legământul Legii, Dumnezeu nu a descoperit tot gândul Său. El nu S-a făcut cunoscut ca Dumnezeul iubirii: cel mult, descoperirea pe care Domnul a dat-o cu privire la El însuși, sub Lege, a fost însoțită de proclamarea îndurării Sale (Exod 34.6). Sub Lege, Dumnezeu nu a descoperit nici că omul este pierdut, căci Legea presupunea posibilitatea pentru om de a obține viața, ascultând de poruncile lui Dumnezeu. Domnul nu a descoperit în Lege nici gândul Său asupra lumii, căci sub Lege lumea nu era încă înfățișată ca definitiv înrobite de Satan și condamnată — nici asupra cerului, căci omul, fiind păcătos, avea cerul închis și Legea nu putea să-i promită decât o binecuvântare pământească. Dumnezeu Însuși, nici El nu era arătat sub Lege și rămânea ascuns într-un adânc necunoscut, îndărătul perdelei. Nici nu era vorba, sub Lege, de o jertfă care să fi putut ridica păcatele și să împace, odată pentru totdeauna, pe păcătos cu Dumnezeu.

În rezumat, adevărul era cunoscut sub Lege, numai într-o măsură parțială. În plinătatea ei, această cunoaștere aparține în mod exclusiv creștinismului.

Dar să notăm aici un al doilea punct: Această cunoaștere a adevărului este potrivită cu evlavia. Evlavia este menținerea relațiilor obișnuite între sufletul nostru și Dumnezeu, menținere scoasă din cunoașterea adevărului. „Taina evlaviei” în 1 Timotei 3.16 nu este altceva; este secretul prin care evlavie este produsă, prin care sufletul este adus în starea de a se bucura de legăturile sale cu Dumnezeu și este menținut aici. Adevărul, cum am văzut, se rezumă în întregime într-o singură Persoană, Isus, Dumnezeu arătat în trup. El singur ne-a făcut să cunoaștem pe Dumnezeu și ne-a pus în legătură cu El. De aceea „taina evlaviei care este mare” se rezumă în cunoașterea lui Hristos singur: „Dumnezeu a fost arătat în trup, a fost îndreptățit în Duh, a fost văzut de îngeri, a fost vestit printre neamuri, a fost crezut în lume, a fost înălțat în slavă” (1 Timotei 3.16).

Cunoașterea adevărului, dacă n-ar avea evlavie drept rezultat, l-ar duce pe om la condamnarea sa veșnică, căci ea nu l-ar pune niciodată în legătură cu Dumnezeu: în loc de a avea adevărul care este potrivit cu evlavie, se poate să-l ai și să trăiești în nelegiuire (Romani 1.18); și omul care cunoaște adevărul în felul acesta va fi obiectul mâniei lui Dumnezeu, în loc de a fi obiectul favorii Sale.

3. Apostolatul încredințat lui Pavel avea drept bază **nădejdea vieții veșnice**. Această nădejde este o siguranță care nu are nimic vag, nici nesigur, ca nădejdea omenească, căci ea aparține credinței. **Viața veșnică a fost făgăduită de Dumnezeu Însuși, mai înainte de vremurile timpului; și cum ar putea Dumnezeu să mintă?** El a spus: „Eu am vestit de la început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: „Hotărârile Mele vor rămâne în picioare și Îmi voi aduce la îndeplinire toată plăcerea Mea” (Isaia 46.10). „Aleșii lui Dumnezeu” au deja acum această viață, prin credința într-un Hristos care a murit (Ioan 6.54). „El este Dumnezeul adevărat și viața veșnică.” (1 Ioan 5.20). Oricine crede în El are această viață, nu viața omenească pieritoare, ci o viață spirituală fără sfârșit, viața lui Dumnezeu Însuși, o viață în stare să-L cunoască pe Dumnezeu, să se bucure de El, să aibă părtașie cu Tatăl și cu Fiul Său Isus Hristos. Aceasta este „viața veșnică”. Fără îndoială, atâta timp cât creștinul va fi pe pământ, se va bucura și se va folosi de această viață într-un chip imperfect; dar în curând, în slavă, noi vom pricepe toată valoarea acestei vieți, când Îl vom vedea pe El, viața noastră și vom fi asemenea Lui; când vom cunoaște cum am fost cunoscuți; când ne vom bucura de desfătările nespuse ale unei părtașii desăvârșite și neîntrerupte cu El, ținta nădejzii noastre.

Aceasta este învățătura creștină, esența chiar a creștinismului. Cu siguranță, noi putem izbucni în cuvinte împreună cu apostolul: „O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu!” Da, ce bogății nemărginite! Ce țință! Ce siguranță! Ce bucurie! Ce fericire și ce pace în legăturile noastre cu Dumnezeu! Ce bucurie desăvârșită în părtașia Sa! Ce siguranță pentru viitor! Există cunoaștere care să poată fi comparată cu aceea pe care Evanghelia ne-o aduce?

4. Dumnezeu **Și-a descoperit la vremea Lui Cuvântul Său**. În contrast cu „vremurile timpului” există **„timpul potrivit”**. Este timpul în care suntem; este ziua de astăzi, în care Dumnezeu a manifestat din plin tot sfatul harului Său, despre care am vorbit. Acest „timp potrivit” a fost hotărât de Dumnezeu mai dinainte; el a apărut însă acum. El a fost inaugurat printr-un fapt unic în istorie și a cărui valoare va umple și veșnicia: este vorba de crucea lui Hristos și de învierea Fiului lui Dumnezeu dintre morți. Acolo tot sfatul lui Dumnezeu față de noi a fost din plin arătat. Vălul care ne despărțea de Dumnezeu este sfâșiat, intrarea înaintea Lui este deschisă în plină lumină, legătura cu El, ca Tată al nostru, este stabilită pentru totdeauna, moștenirea este vestită ca parte a noastră cu Hristos în slavă — și toate acestea prin El și în El.

Nimic asemănător nu a fost vestit nici cunoscut mai înainte. Cuvântul Dumnezeului care nu poate minți este acum arătat. Gândurile veșnice ale lui Dumnezeu existau până atunci în taina sfaturilor Sale; ele sunt acum cunoscute și **vestirea acestui Cuvânt a fost încredințată lui Pavel**. Ce mare însemnătate avea deci apostolatul său! De atunci Cuvântul lui Dumnezeu este

complet (Coloseni 1.25). Propovăduirea sa era o poruncă și noi știm cum apostolul a ascultat de ea. Dar această poruncă nu avea nici o asemănare cu Legea, căci nu DOMNUL (Iehova), Dumnezeu din Sinai, ci **Dumnezeu Mântuitor** Se descoperea la timpul potrivit în Cuvântul a cărui propovăduire era încredințată apostolului. Pavel adresează epistola sa lui **Tit** (versetul 4). Acesta era **adevăratul copil al apostolului**. El a fost născut potrivit cu adevărul și a primit pe acesta din urmă pe același temei ca și părintele său duhovnicesc, pe temeiul credinței. Această **credință era comună lui Pavel și lui Tit** (iudeului și păgânului), dar Pavel a fost instrumentul pentru a o comunica acestuia din urmă.

Dumnezeu Tatăl și Hristos Isus Mântuitorul nostru, iubirea divină și harul divin se unesc pentru a aduce lui Tit un mesaj fericit de har și de pace ca binecuvântări actuale, care erau partea sa, ca și aceea a apostolului care avea același Mântuitor ca și ucenicul său.

„Pentru aceasta te-am lăsat în Creta, ca să pui în rânduială ce mai rămâne de rânduit și să așezi bătrâni în fiecare cetate, după cum ți-am poruncit: dacă este cineva fără vină, soț al unei singure soții, având copii credincioși care să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare. Căci supraveghetorul, ca econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie fără vină, să nu fie încăpățânat, nici mânios, nici dedat la vin, nici bătaș, nici lacom de câștig urât, ci să fie primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfânt, înfrânat, să se țină de Cuvântul adevărat, care este potrivit cu învățătura, ca să fie în stare atât să încurajeze cu învățătura sănătoasă, cât și să înfrunte pe cei care vorbesc împotriva” (versetele 5-9).

Am văzut care sunt bazele creștinismului: credința aleșilor, adevărul potrivit cu evlavia, viața veșnică, Cuvântul lui Dumnezeu și, în sfârșit, propovăduirea care scoate din Cuvânt aceste lucruri. Toate aceste subiecte sunt cuprinse în ceea ce este numit „învățătura sănătoasă” sau: „învățătura sfântă”.

Versetele 5-9 pe care le-am citat tratează despre buna rânduială în Adunare, dar buna rânduială nu poate avea loc fără învățătura sănătoasă. Asupra acestui adevăr am atras atenția la începutul acestei scrieri.

Această învățătură este încredințată tuturor acelora cărora Dumnezeu le-a dat o răspundere specială în adunare: lui Tit mai întâi (2.1), bătrânilor (1.9), femeilor în vârstă, într-o măsură, este adevărat, foarte limitată (2.3), tinerilor (2.6-7). În sfârșit, învățătura are modelul ei desăvârșit în învățătura harului care a fost arătat în Isus (2.11-12).

Slujba încredințată lui Tit consta în a stabili, a reglementa și a menține buna rânduială în adunările lui Dumnezeu din Creta, în timp ce slujba încredințată lui Timotei în adunarea din Efes consta în a veghea într-un chip special asupra învățăturii, pentru ca ea să nu fie falsificată. Slujba încredințată apostolului Pavel era nespus mai întinsă decât aceea a delegaților săi: el avea administrarea tainei lui Hristos în această lume (Efeseni 3.2,9; 1.10; 1 Corinteni 9.17), a tainei ascunse din veacuri și din generații, dar descoperită acum prin Duhul. Această taină era unirea într-un singur trup a Adunării cu Hristos. Pavel trebuia să aducă la cunoștința adunării, poziția și chemarea ei, iar administrarea acestei taine era nedespărțită de o muncă neîncetată și de o supraveghere continuă, căci apostolul dorea să înfățișeze lui Hristos pe Mireasa Sa ca pe o „fecioară curată”. Cât despre Tit, era vorba mai degrabă, dar nu în mod exclusiv, de a menține ordinea exterioară în relațiile individuale ale creștinilor între ei. În această privință, rămâneau mai multe lucruri de pus în rânduială, între altele de a așeza sau a rândui bătrâni în adunare.

Problema bătrânilor, ridicată de atâtea ori de aceia care apără clerul în bisericile protestante și lămurită în lumina Cuvântului, pare de acum reglementată pentru oricine este supus autorității Scripturii, încât ar fi inutil să facem o nouă expunere a ei; de aceea ne vom mărgini să o rezumăm.

Bătrânii, nume identic cu acela de episcopi sau supraveghetori, sunt cu grijă deosebiți de darurile Duhului sau de darurile acordate de Hristos Cel slăvit, Bisericii Sale. Identificarea acestor daruri cu sarcinile de episcopi (sau supraveghetori) și de diaconi (sau slujitori) este un semn al ruinei Bisericii și a caracterizat-o foarte repede, după părăsirea dragostei dintâi.

Bătrânii, ca și diaconii, au sarcini locale (adică nu depășesc marginile unei adunări locale). Aceste sarcini existau, nu oficial, totuși tot atât de real, în adunările ieșite din iudaism, în timp ce ele erau așezate în adunările neamurilor de către apostol sau de către delegații săi. S-ar putea să fi fost mai mulți delegați, dar numai doi dintre acești delegați, Timotei și Tit sunt menționați în epistole ca trimiși de apostolul Pavel. În orice caz, noi nu suntem autorizați să recunoaștem decât pe aceia care sunt menționați în Cuvânt. Tit este delegatul (trimisul) de care se ocupă epistola noastră.

Darurile vor exista până la sfârșit (Efeseni 4.11-14). Niciodată nu este spus acest lucru despre sarcini. Absența lor actuală (căci noi nu recunoaștem în nici un fel niște bătrâni așezați în contradicție cu Cuvântul lui Dumnezeu) este o dovadă tot atât de clară a ruinei Bisericii, ca și instituirea lor fără aprobarea (confirmarea) Scripturilor. Unde se află, într-adevăr, acum, autoritatea pentru a-i rândui? Fără îndoială, Domnul pune pe inima alor Săi, acolo unde ei sunt adunați după Cuvântul Său, de a satisface nevoia de supraveghere care se face simțită în mijlocul adunărilor, dar orice așezare sau ordinare de bătrâni, în alt fel decât aceea care este învățată de Cuvânt, este în contradicție cu gândul Duhului lui Dumnezeu. Creștinii supuși Cuvântului se vor mărgini cu strictețe asupra acestui punct, ca și asupra oricărui altuia, la învățătura pe care Cuvântul ne-o dă.

Darul și sarcina locală pot exista la același individ, dar ele nu sunt niciodată confundate în Scriptură.

Într-un fel sau în altul toți bătrânii erau datori să pască turma, dar existau bătrâni care nu vesteau Cuvântul. În afară de funcțiile lor care constau în supravegherea turmei și în purtarea de grijă a nevoilor ei, bătrânii trebuiau să fie în stare să învețe, să țină dreptarul învățăturilor sănătoase, să îndemne potrivit cu Cuvântul și să combată pe cei care se împotrivesc; dar vestirea Cuvântului și învățătura nu erau neapărat obligatorii pentru slujba lor. Vezi 1 Timotei 5.17, unde este spus: „mai ales cei care lucrează în Cuvânt și în învățatură”.

Găsim, deci, în versetele 6-9, calitățile cerute de la bătrâni pentru ca Tit să fi putut să-i rânduiască. Este vorba în primul rând (versetul 6) de calitățile pe care le vom numi exterioare, pentru că ele pot fi controlate de toți. Ele se arată, la bătrân, în conduita casei sale și în viața familiei sale. Trebuia ca în această privință, bătrânul să fie fără cusur.

Cum ar fi putut să mustre pe ceilalți, dacă el însuși ar fi meritat mustrări? El trebuia să fie căsătorit și nu putea să aibă două soții, lucru care nu era potrivit cu ordinea divină așezată la creație; dar, lucru obișnuit printre neamuri și la iudei, care lăseau pe o femeie pentru că nu le plăcea, pentru a lua o alta. Bătrânul trebuia să cârmuiască după Cuvântul lui Dumnezeu propria sa familie (pentru a fi bătrân era necesar ca el să fi avut copii); altfel, cum putea să-i fie încredințată cârmuirea adunării? Copiii lui trebuiau să fie **credincioși**. Credincioșia presupune întoarcerea la Dumnezeu, credința, evlavia. Copiii lui trebuiau să **nu fie acuzați de destrăbălare**, adică de purtare imorală. Așa a fost altădată cazul fiilor lui Eli. Ei au fost o cursă pentru tatăl lor, care nu i-a pedepsit, „ci i-a cinstit mai mult decât pe Domnul”. De aceea desfrâul lor a atras o judecată aspră asupra lor și asupra tatălui lor. Copiii bătrânului nu trebuiau să-și atragă reproșul de nesupunere, nerecunoscând autoritatea tatălui lor asupra lor. După aceste trăsături lumea putea să afle că o rânduială potrivită cu voia lui Dumnezeu era menținută în familia bătrânului.

Versetul 7 ni-l înfățișează pe bătrân în ce privește calitățile sale launtrice și personale. Dacă trebuia să fie fără vină în viața sa de familie, el trebuia să fie de asemenea fără vină **ca econom al lui Dumnezeu**. El nu era răspunzător nici față de apostolul care poruncise așezarea lui, nici față de Tit care îl așezase, ci față de Dumnezeu, care îi încredințase administrarea casei Sale. Găsim deci aici trei momente în administrare: mai întâi apostolul, apoi Tit, delegatul lui, apoi bătrânul, dar toți aveau răspunderea lor numai față de Dumnezeu. Cât de important este ca lucrul acesta să fie respectat!

Oricare ar fi sarcina pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o, față de El trebuie să răspundem. Sarcinile, cum am văzut, sunt foarte diferite; un bătrân nu putea să o încalce pe aceea a lui Tit,

nici Tit pe aceea a apostolului. Făcând astfel, unul sau altul ar fi făcut dovadă de o înfumurare și de o independență din cele mai vinovate, care ar fi adus o dezordine totală în aceste sarcini diferite. Dar nu rămânea mai puțin adevărat că responsabilitatea fiecăruia — aici aceea a bătrânului - era completă și cu nimic micșorată față de Dumnezeu, pentru că el se afla într-o poziție subordonată. Aici, această slujire era exterioară, fără îndoială, dar nu este nimic indiferent când este vorba de casa lui Dumnezeu.

Cât despre calitățile personale necesare bătrânului, apostolul subliniază mai întâi cinci calități cu aspect negativ, care nu trebuie să se manifeste în viața lui.

1. **„nu încăpățânat”**. Și deseori se arată încăpățânarea la copiii lui Dumnezeu! Nu reușești niciodată să-i faci pe unii să-și schimbe părerea lor proprie.

Acest defect ascunde multă mulțumire de sine, îndărătnicie și în fond mult egoism și orgoliu cu o voință proprie care nu vrea să se supună gândurilor celorlalți, uitând că este scris: „Supuneți-vă unii altora în frica lui Hristos” (Efeseni 5.21). El singur, acest defect îl face pe un creștin incapabil de a fi supraveghetor, adică de a cârmui cu înțelepciune casa lui Dumnezeu; de aceea acest defect vine pe primul loc pe lista defectelor care îl descalifică pe bătrân. O slujire nu merge fără lepădare de sine.

2. **„nu mânios”**. Un om mânios nu are stăpânire de sine înțeleaptă și liniștită; și atunci cum îi va cârmui el pe ceilalți?

3. **„nu dedat la vin”**. Nu este vorba aici de un bețiv, despre care este spus că nu va moșteni împărăția lui Dumnezeu, ci de un obicei de necumpătare care se asociază cu mânia și este adesea cauza ei, după cum

4. **„bătăuș”** este urmarea mâniei.

5. **„nici lacom de câștig rușinos”**. Aici, rușinea nu constă în exclusivitate în iubirea de bani, poftă nedemnă unui bătrân (1 Timotei 3.3), ci în iubirea de câștig, la care duce iubirea de bani. Acest câștig este semnalat pe bună dreptate ca rușinos, pentru niște slujbe sfinte care n-ar trebui să aibă drept motiv decât un devotament în întregime dezinteresat pentru casa lui Dumnezeu.

Este spus de asemenea despre diaconi sau slujitori în 1 Timotei 3.8: „Nu băutori de mult vin, nu lacomi de câștig rușinos”. Aceeași expresie este întrebuințată în 1 Petru 5.2 cu privire la bătrâni: „Păstoriți... nu fiind constrânși, ci de bunăvoie; nu pentru un câștig rușinos, ci cu dragă inimă”. Era rușinos să îndeplinești sarcina ta de supraveghetor cu scopul de a scoate din ea un folos bănesc. Iubirea de bani este o cursă îngrozitoare și ea te împinge să primești un câștig din orice mână și din orice sursă.

În versetul 8 găsim șapte calități pozitive ale bătrânului. Înainte de a le enumera, să remarcăm că în 1 Timotei 3.2-4 paisprezece calități sunt cerute de la bătrâni, amestecate, este adevărat, cu calități negative. Lista este deci mai completă ca aici (de două ori completă, pentru a spune altfel), numărul 7 având un rol imens în Cuvântul lui Dumnezeu din punct de vedere moral și chiar, cum au remarcat unii, în structura pur exterioară a Scripturii Sfinte. Șapte este numărul complet, numărul plinătății în legătură cu cârmuirea divină. În plus, în epistola către Timotei, demnitatea sarcinii bătrânilor este ridicată prin numărul 14, față de funcțiile diaconilor și a diaconiștelor care nu cuprind decât numărul 7.

Să revenim acum la calitățile pozitive ale bătrânului, care sunt enumerate în capitolul nostru.

1. **„primitor de oaspeți.”** Ospitalitatea nu poate niciodată să se împace cu lăcomia de câștig și zgârcenia. În Evrei 13.2, această ospitalitate este recomandată tuturor sfinților („căci unii prin ea au găzduit fără să știe pe îngeri”) deoarece ea a avut uneori drept consecință faptul de a găzdui mesageri divini aducători de binecuvântări speciale. Aici, supraveghetorul nu trebuie să caute nici comoditatea, nici să se teamă de deranjarea obiceiurilor sale. Casa lui trebuie să fie deschisă pentru toți; el trebuie să fie primitor în acest cerc mic, care este modelul marelui domeniu al casei lui Dumnezeu, pe care bătrânul o cârmuiește local.

2. **„iubitor de bine”**. Aceasta este mai mult decât „a urî răul”. În cazul de pe urmă, răul ocupă gândurile în vederea despărțirii de el; în primul caz, binele ocupă gândurile pentru ca să se bucure de el. Urmarea imediată este că se atașează de oamenii de bine și că are părtășie cu ei.

3 și 4. **„cumpătat (discret), drept”**. Un om înțelept și drept este discret, ponderat, nu se lasă în voia primei impresii și a primei reacții și știe să cântărească drept împrejurările în care se găsesc ceilalți.

5. **„sfânt”**. A fi pios înseamnă a fi sfânt în purtare și plăcut lui Dumnezeu în căi; a duce o viață al cărei centru este Dumnezeu, o viață disciplinată și hrănită de El.

6. **„înfrânat”**. În felul acesta, patimile cărnii nu au ocazia de a se arăta și poftele firești sunt înăbușite.

7. **„să se țină de Cuvântul adevărat, care este potrivit cu învățătura”**. Datoria bătrânului era de a fi temeinic alipit de Cuvânt și de a-l ține sus. El este cuvântul adevărat, potrivit cu învățătura apostolilor, cuvânt sigur, care nu înșală, pe care poți să contezi, pentru că el este Cuvântul lui Dumnezeu. Dar bătrânul nu putea fi la origine „acela care învață”; el însuși era instruit de învățătura încredințată apostolilor, de cuvintele sănătoase pe care ei erau însărcinați să le comunice; și aceste cuvinte nu erau altceva decât cuvintele lui Dumnezeu puse în gura apostolilor, de aceea bătrânul trebuia să le țină cu tărie.

Învățătura nu era deci alta decât deplina siguranță a Cuvântului. Și Cuvântul, învățătura care îl prezenta, nu învățătura care provenea din el - era vorba de a fi ținut cu tărie.

Această atașare de Cuvânt îl făcea pe bătrân în stare, atât de a-i îndemna pe credincioși în învățătura sănătoasă, cât și de a înfrunța pe potrivnici (aceia care se împotrivesc învățăturii creștine). Capacitatea dobândită prin iubirea pentru Cuvântul lui Dumnezeu era unul din lucrurile necesare bătrânului. Când este vorba de a menține ordinea în casa lui Dumnezeu, calitățile morale și de purtare personală nu sunt suficiente. Fără îndoială, dacă ele ar fi absente, el nu ar avea nici o autoritate morală pentru cârmuire, dar, de fapt, nici un fel de slujire nu este posibilă dacă ea nu are Cuvântul drept bază și drept regulă.

Aceste lucruri nu erau cerute de la diaconi în 1 Timotei 3.8-10, sub rezerva că ei aveau să „păstreze taina credinței într-o conștiință curată.” Chiar în acest capitol se află două taine, aceea a credinței și aceea a evlaviei. „Taina credinței” este ansamblul adevărilor, descoperite acum, care aparțin credinței. Trebuia deci, pentru simpla slujbă a unui diacon, o cunoaștere intimă a marilor linii ale Cuvântului, linii care trebuiau să fi atins cugetul pentru a fi păstrate în el. Aceasta dădea o mireasmă deosebită celei mai umile slujbe, ca cea de a sluji la mese, dar aceasta îl pregătea pe diacon să fie „plin de har și de putere”, ca Ștefan, când era chemat să dea o mărturie publică înaintea lumii.

Responsabilitatea bătrânului este mult mai întinsă decât aceea a diaconilor sau slujitorilor care, de altfel, nu sunt în vedere în epistola către Tit; și acest lucru este foarte explicabil, deoarece adunarea îi alegea pe diaconi, însă erau rânduiți de către apostoli pentru o slujbă anumită (Faptele Apostolilor 6.3- 5).

Pentru a supraveghea sau a menține ordinea trebuie adesea să poți să îndemni sau să combați pe cei care se împotrivesc. Temeiul îndemnului însuși este învățătura sănătoasă și noi avem aici ocazia de a constata ceea ce spuneam la început, că sfințenia practică și o umblare dreaptă și evlavioasă sunt de nedespărțit de învățătura sănătoasă. De asemenea, prin ea, cei îndărătnici pot să fie reduși la tăcere și împiedicați de a contamina adunarea, prin împotrivirea lor față de adevăr.

Se vede deci ce importanță este legată de funcția de supraveghetor, chiar dacă sfera exercitării sale este limitată la adunarea locală. Această sarcină trebuie să fie prin urmare adaptată la împrejurările locale ale adunării în care ea se exercită. Așa era, cum vom vedea, în adunările din Creta. De aceea și calitățile cerute de la bătrâni nu erau absolut aceleași când era vorba de adunarea din Efes în prima epistolă către Timotei. Bătrânii nu erau daruri ale Duhului Sfânt caracterizate prin universalitatea acțiunii lor, ci activitatea lor obișnuită era

rezultatul practic al unei vieți sfinte, evlavioase, devotate, temeinic alipită de Cuvânt. Totuși sarcina de bătrân nu excludea mai mult darul, ca aceea de diacon. Aceasta vedem cu ocazia minunatei predici a lui Ștefan în Faptele Apostolilor capitolul 7. Aceasta găsim și în 1 Timotei 5.17. Se vede în acest text că nu toți bătrânii lucrau „în cuvânt și în învățatură”. Lucrarea lor în acest domeniu este semnalată ca o excepție rară și vrednică de o dublă cinste, referitor la ajutorul de orice natură ar fi fost, care trebuia să le fie dat.

„În adevăr, mai ales printre cei din tăierea împrejur sunt mulți nesupuși, care vorbesc fără folos și sunt amăgitori, cărora trebuie să li se închidă gura. Ei îndrumează greșit familia întregi, învățând pe oameni, pentru un câștig rușinos, lucruri pe care nu trebuie să le învețe. Unul dintre ei, chiar proroc de-al lor, a zis: „Cretanii sunt totdeauna niște mincinoși, niște fiare sălbatice, niște pânțece leneșe”. Mărturia aceasta este adevărată. De aceea muștră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință și să nu-și îndrepte mintea spre basme evreiești și porunci date de oameni care se întorc de la adevăr. Toate lucrurile sunt curate pentru cei curați; dar pentru cei necurați și necredincioși, nimic nu este curat, ci și mintea și conștiința le sunt întinate. Ei mărturisesc că îl cunosc pe Dumnezeu, dar cu faptele îl tăgăduiesc, căci sunt o urâciune, nesupuși și netrebnici pentru orice lucrare bună” (versetele 10-16).

Versetele 10 și 11 descriu pe contrazicătorii din versetul 9, o adevărată plagă a adunărilor din Creta. Ei au trei caractere:

1. **„nesupuși”**. Nesuferind vreo autoritate așezată peste ei, se împotrivesc și se ridică împotriva oricărei supravegheri instituite de Dumnezeu pentru a menține ordinea în casa Sa;

2. **„flecari”** (care vorbesc fără folos). Este de ajuns adesea o anumită limbuție care maschează și ascunde nulitatea duhovnicească și morală a acestor oameni, pentru a atrage creștini neștiutori, ușuratici sau lumești, incapabili din această cauză de a deosebi scopul acestor oratori.

3. **„amăgitori”**. Ei sunt în realitate unelte ale Satanei, înșelătorul prin excelență, și instrumente ale dușmanului pentru a ruina și a distruge lucrarea lui Dumnezeu. Acești agenți se recrutau mai ales printre cei care erau tăiați împrejur. Nimic nu amăgește mai mult lumea religioasă decât un sistem legal bazat pe capacitatea omului pentru a face binele. Învățătura despre incapacitatea absolută a omului păcătos nu poate conveni acestor împotriviți. **Trebuie să li se închidă gura**, să nu se permită ca ei să atace și să distrugă învățătura despre har și despre credință în adunare. Acțiunea lor **îndrumează greșit case întregi**. Se știe cât de periculoasă este autoritatea capului familiei când el însuși se lasă târât și cedează, în loc de a se împotrivi învățătorilor mincinoși și răzvrățiți. S-au văzut familii întregi părăsind în grup învățătura sănătoasă din Adunarea lui Dumnezeu, pentru a se întoarce la învățătura Legii, devenind astfel autori ai ruinei, în loc de a contribui la zidirea trupului lui Hristos.

Acești oameni învățau ceea ce nu trebuie, în opoziție cu „învățătura sănătoasă” a bătrânilor și cu aceea a lui Tit însuși, care este îndemnat (2.1) să vorbească lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă. Ceea ce nu trebuie era ceea ce vătămă negreșit sănătății morale a creștinilor și îi abătea de la Hristos și de la adevăr. Dar trebuia să deosebească motivele lor; ei învățau pentru un câștig rușinos. Iată pentru ce era atât de necesar de a le opune bătrâni, aleși după voia lui Dumnezeu și care nu erau lacomi de câștig rușinos (versetul 7).

Acești oameni știau că marfa lor amestecată va fi pe gustul multora; ei scoteau din aceasta folos pentru ei înșiși, ori din ce parte le-ar fi venit banii pe care îi râvneau. Avraam ar fi făcut un câștig rușinos dacă ar fi acceptat darurile împăratului Sodomei, Petru de asemenea dacă ar fi primit banii de la Simon magul.

Acești flecari, și printre ei membri ai poporului iudeu, erau cretani de origine. Cretanii aveau și ei, ca alte neamuri, propriul lor **proroc**, poet și moralist, care în lucrările sale arăta un dispreț profund pentru concetățenii lui. Aceasta se întâmplă de obicei în lume moralistilor clarvăzători care și-au propus drept sarcină să cunoască oamenii. La urma urmei, ei îi stimează foarte puțin, dar nu merg niciodată până la disprețul de ei înșiși, deoarece nu s-au aflat niciodată înaintea lui Dumnezeu pentru a spune ca Iov: „Mi-e scârbă de mine.”

Epimenide, filozof și om de stat, propriul lor proroc, în singurul fragment care, sub rezerva greșelii, ne-a rămas de la el, îi judeca astfel pe concetățenii săi, cu 600 de ani înainte de Hristos: „**Cretanii sunt totdeauna niște mincinoși, niște fiare sălbatice, niște pânțece leneșe.**” Minciuna, răutatea bestială și lăcomia (la mâncare), poftă care caută să se satisfacă fără muncă și fără oboseală, acesta era portretul cretanilor.

Această mărturie este adevărată, zice apostolul. Cu privire la judecata asupra concetățenilor săi, acest om a vorbit potrivit cu adevărul lui Dumnezeu, „el avea adevărul” (Romani 1.18): el era un martor, recunoscut de Dumnezeu, al stricăciunii cretanilor. Ce avea el de făcut față de acești oameni? „**Mustră-i aspru**”, zice apostolul, credinciosului său delegat. Noi găsim același cuvânt grec în 2 Corinteni 13.10, unde apostolul Pavel vorbește de a se folosi de „asprime” potrivit cu autoritatea pe care Domnul i-a dat-o pentru zidire, iar nu pentru dărâmare. Era vorba deci de a se folosi față de „amăgitori” o severitate cu autoritate, funcție care nu era încredințată bătrânilor, ci lui Tit, desemnat de apostol, care el însuși a primit direct această autoritate de la Domnul. Pavel de asemenea a făcut de mai multe ori lucrul acesta, chiar față de Petru, când credința era în primejdie și învățătura sănătoasă în pericol. Dar chiar muștrarea adresată acestor flecari îngâmfați și amăgitori avea iubirea drept motiv. Scopul ei nu era de a-i da afară pe acești oameni stânjenitori și periculoși, ci de a-i face **să fie sănătoși în credință**. Trebuia această desfășurare de autoritate spirituală pentru a-i face să recunoască adevărurile primite prin credință. Este de la sine înțeles că această autoritate se exercita prin folosirea Cuvântului, în puterea Duhului.

Versetul 14: „**Să nu-și îndrepte mintea spre basme.**” „Basmelor” sunt menționate în prima epistolă către Timotei (1.4), unde sunt deosebite de înșirările de „genealogii fără sfârșit”, deși sunt asociate cu ele în acest verset. Aceste „genealogii” nu au, cum am fi înclinați să presupunem, nici o legătură cu genealogiile Vechiului Testament, ci sunt un amestec de creștinism cu speculații evreiești spiritiste și filozofice adoptate după aceea de păgânism. Basmelor evreiești arătate în 1 Timotei 4.7 ca „basmelor lumești și băbești” sunt produsul imaginației orientale care se îndeletnicește cu Scripturile și care, sub pretextul de a împodobi adevărul, îi strică frumusețea și-l nimicește chiar. Apostolul Petru le numește „basmelor meșteșugit alcătuite” (2 Petru 1.16).

Basmelor **evreiești** sunt deosebite, în pasajul nostru, de „**poruncile date de oameni**”, cu toate că și unele și celelalte provin de la cei „**tăiați împrejur**”.

Poruncile despre care este vorba aici nu sunt poruncile Legii care au fost date de Dumnezeu, ci prescripții legale inventate de oameni și trecute la starea de tradiție, care abundă în iudaism. Le întâlnim mereu în evanghelii, ca de exemplu spălarea paharelor și a urcioarelor „și multe alte lucruri asemănătoare”. Prin aceste lucruri, astfel de oameni se abăteau de la adevăr. Ei erau în împotrivire totală cu apostolatul lui Pavel, bazat pe „**cunoașterea adevărului**” (1.1).

Versetul 15: „**Toate lucrurile sunt curate pentru cei curați**”. Creștinul este curat, nu în el însuși, ci înaintea lui Dumnezeu, datorită lucrării lui Hristos și sub acțiunea Duhului Sfânt (1 Corinteni 6.11). De aceea el nu poate fi întinat de lucrurile din afară și tocmai aceasta tăgăduiau iudaizantii prin „**poruncile lor omenești**”, în timp ce Cuvântul lui Dumnezeu îndeamnă pe omul cel nou să meargă pe urmele lui Isus. Niciodată Domnul n-a putut fi contaminat de pângărirea leprei, nici de vreo altă întinare. O păcătoasă, o femeie adulteră putea să fie curățită de El, dar niciodată El nu putea fi întinat de ea. Și dimpotrivă, „**cei necurați și necredincioși**” nu sunt influențați de nici o curăție, căci lăuntru, adică mintea și conștiința lor sunt întinate.

În versetul 16, ne este descris caracterul acestor oameni întinați; **ei mărturisesc că Îl cunosc pe Dumnezeu, în timp ce faptele lor dovedesc contrariul** mărturiei lor; prin ele, ei tăgăduiesc pe Dumnezeu. Faptele lor ne fac să cunoaștem dacă ei Îl cunosc pe Dumnezeu, cum pretind; și dacă faptele lor sunt rele, suntem lămuriiți în privința lor. Nu se poate aștepta de la ei nici o faptă bună. Ei sunt în întregime lepădați de Dumnezeu din acest punct de vedere, **ei sunt o uriciune și nesupuși, netrebnici pentru orice faptă bună**.

Aceasta ne face să examinăm caracterul faptelor bune. Ele sunt menționate de șase ori în această epistolă scurtă (1.16; 2.7,14; 3.1,8).

O învățătură care nu duce la fapte bune nu este învățătură sănătoasă și acest punct este foarte important de cercetat. Nu există activitate practică plăcută lui Dumnezeu, dacă ea nu are drept bază „învățătura sănătoasă” a Cuvântului. Cea dintâi epistolă către Timotei, care ne vorbește despre respectarea „învățăturii sănătoase” în casa lui Dumnezeu, ne vorbește tot atât de des și despre faptele bune (2.10; 3.1; 5.10,25; 6.18).

Într-un text fundamental, în a doua epistolă către Timotei (2.21) ne este arătat că a se depărta de rău în casa lui Dumnezeu („... se curățește de acestea”) înseamnă a fi „pregătit pentru orice lucrare bună”. Și acest adevăr este puțin înțeles de copiii scumpi ai lui Dumnezeu. Ei vorbesc mereu de fapte bune, fără să fi făcut vreodată singurul lucru care poate să-i pregătească pentru aceasta: să se curățească de vasele de necinste. Faptele bune au drept caracter de a fi produsul sfințeniei și al iubirii. Isus, Slujitorul sfânt al lui Dumnezeu” care a „fost uns cu Duhul Sfânt” umbla din loc în loc, făcând bine (Faptele Apostolilor 10.38). Nu era una din „faptele bune pe care El le arăta oamenilor din partea Tatălui Său” care să nu fi fost o faptă de iubire. La fel era și cu ucenicii Săi. Dorca „făcea o mulțime de fapte bune și milostenii”. Iubirea era cauza lăuntrică a întregii sale activități. În Evrei 10.24, faptele bune izvorăsc din iubire și nu se pot despărți de ea. Le fel și acelea ale văduvelor sfinte (1 Timotei 5.10).

În Efeseni 2.10, creștinul este creat în Hristos Isus pentru fapte bune, dar nu pentru a le alege după cum i-ar plăcea lui, căci Dumnezeu Însuși le-a pregătit mai dinainte pentru noi și noi nu trebuie decât să umblăm („să ne plimbăm”) în ele. Faptele bune au drept scop, în Evrei 13.21, de a face voia Sa și de a-I fi plăcuți.

Aceste fapte bune, pregătite de Dumnezeu și nu de noi, căci atunci le-ar fi înlăturată orice valoare, au drept caracter de a fi făcute în Numele lui Hristos (Faptele Apostolilor 4.9-10). Ele au drept obiect de a fi făcute față de Hristos (Marcu 14.6), față de sfinți (Faptele Apostolilor 9.36) și față de toți oamenii (Galateni 6.10), dar totdeauna de a fi făcute pentru Hristos.

Lumea nu poate să înțeleagă nimic din faptele bune făcute pentru Hristos, căci nu numai că ea nu-L cunoaște pe Domnul, dar ea este vrăjmașă Lui. Parfumul Mariei este nebunie în ochii lumii; iubirea divină care îndreaptă inima credinciosului spre sfinți pe de o parte, spre lume de cealaltă, este literă moartă pentru omul firesc.

Opuse faptelor bune, faptele rele au răul drept origine și drept scop. Un creștin, chiar cel mai devotat, este în pericol în privința aceasta și are nevoie să fie scăpat de orice faptă rea (2 Timotei 4.18). Faptele rele caracterizează în general pe dușmanii lui Dumnezeu (Coloseni 1.21).

Faptele moarte sunt opusul faptelor vii. Ele nu au drept origine viața divină. Ele nu sunt numite „fapte rele”, dar ele nu au nici un preț înaintea lui Dumnezeu; și deoarece ele au firea păcătoasă drept punct de plecare, trebuie să fim curățiți de ele (Evrei 6.1; 9.14). Ca și faptele rele, ele vor fi obiectul judecării rostite asupra oamenilor înaintea marelui scaun de domnie alb.

Când este vorba despre buna ordine în casa lui Dumnezeu, ea se recunoaște după faptele bune ale acelor care fac parte din această casă, și nu după mărturia lor. Mărturia nu împiedică pe cei menționați la versetul 16 din capitolul nostru să fie „nesupuși și netrebniți”.

Nu numai că Dumnezeu nu ține seamă de mărturia lor, dar îi și leapădă.

Capitolul 2

„Tu însă vorbește lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă; că cei bătrâni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare. Tot așa femeile în vârstă să fie în tot felul lor de a fi așa cum se cuvine femeilor sfinte, să nu fie nici defăimătoare, nici robite de vin mult, învățând lucruri bune, pentru ca să îndemne pe femeile tinere să-și iubească soții, să-și iubească copiii, să fie cumpătate, curate, gospodine, bune, supuse soților lor, ca să nu fie vorbit de rău Cuvântul lui Dumnezeu. Sfătuiește de asemenea pe tineri să fie cumpătați și dă-te pe tine însuși model de fapte bune în toate privințele, iar în învățatură dă dovadă de curăție, de seriozitate, de cuvânt sănătos care nu poate fi condamnat, ca cel împotrivor să rămână de rușine și să nu poată să spună nimic rău despre noi. Sfătuiește pe robi să fie supuși stăpânilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă în totul de bună credincioșie, ca să facă în totul cinste învățaturii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru (versetele 1-10).

„**Tu însă vorbește lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă**”. Cum am remarcat deja, toată ordinea casei lui Dumnezeu, toate legăturile creștine ale mădularelor acestei case între ele sunt bazate pe „învățătura sănătoasă” cunoscută și păstrată în Adunare și fără de care nu se poate să fie în ea decât încurcătură și neorânduială. Oare aceasta explică în mare parte rătăcirile creștinătății în lucrurile care sunt în special expuse în epistola către Tit referitor la daruri și la sarcini, referitor la rolul bătrânilor și la locul femeilor în vârstă sau tinere, referitor la relațiile robilor (servitorilor) față de stăpânii lor?

Sunt lucruri care nu se potrivesc cu învățătura sănătoasă și niciodată aceste lucruri nu vor putea fi găsite în Cuvântul lui Dumnezeu. O învățatură, oricât ar fi de înaltă după părerea omului, n-ar fi sănătoasă dacă n-ar îndemna pe creștini la o viață de sfințenie practică și care onorează pe Domnul. Această învățatură atinge toate clasele familiei lui Dumnezeu, dar noi trebuie înainte de toate să o aplicăm la noi înșine pentru viața noastră, pentru purtarea noastră și pentru nădejdea noastră. Sănătatea trupului este totdeauna legată de echilibrul diferitelor sale părți; și lucrurile pe care Tit trebuia să le vorbească priveau toate clasele acelor care aparțineau trupului lui Hristos și casei lui Dumnezeu.

Cum se cuvine, apostolul începe cu bătrânii, cu aceia care ocupă o poziție respectabilă și prin urmare sunt în mod deosebit răspunzători de a da exemplu în familia lui Dumnezeu. „**Bătrânii să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați (discreți), sănătoși** în credință, în dragoste, în răbdare” (versetul 2). „Treji” (grecește: nephalios) are în general legătură cu băuturile sau cu alte alimente. Astfel, în zilele bătrâneții sale, Isaac era lipsit de cumpătate, ceea ce, adăugat la infirmitățile vârstei sale, tulbura vederea sa spirituală; dar aici, ca în 1 Timotei, este vorba mai degrabă de cumpătate în sensul figurat, de un duh care nu se lasă încântat de pasiune (îmbătat nu de băutură), pentru că el are sentimentul prezenței lui Dumnezeu.

Sănătoși „**în credință**”: Sănătatea lor morală trebuia să se arate în înțelegerea obiectelor credinței, pe care o învățatură sănătoasă li le prezentase, căci credința nu este aici primirea mărturiei divine în suflet, ci adevărurile pe care Cuvântul lui Dumnezeu le prezintă credinței. Sănătatea presupune, cum am spus, un echilibru fericit în toate lucrurile. Creștinul experimentat trebuie să aibă grijă de a nu da în învățatură un loc peste măsură de mare anumitor lucruri printre acelea care constituie credința. Pentru a nu menționa decât lucrurile capitale, de exemplu, se poate pune tot accentul pe poziția cerească a creștinului, fără să se insiste asupra mersului său și asupra purtării sale sau invers.

Sănătoși „**în dragoste**”. Același echilibru moral trebuie să se arate în dragostea frățească. A face deosebire sau a acorda preferințe unui mădular al casei lui Dumnezeu în paguba celorlalte înseamnă a nu fi sănătos în dragoste.

Sănătos și „**în răbdare**”. Aici lipsa de sănătate ar putea să se trădeze printr-o oarecare nepăsare — lucru obișnuit la bătrâni — sau simțiri slăbite cu privire la apropiata venire a Domnului.

Toate acestea, adăugate cumpătării, dau echilibru vieții practice a bătrânilor și n-ar putea fi înfăptuite fără sobrietatea („să fie treji”) care trebuie să fie la baza întregii lor purtări. Ei devin astfel oameni cu experiență, care sunt consultați și care contribuie la sănătatea și la buna ordine a întregii familii a lui Dumnezeu.

„Tot așa, femeile în vârstă să fie, în tot felul lor de a fi, așa cum se cuvine femeilor sfinte”.

Ele trebuie să aibă în toate lucrurile, în felul lor de a fi, în exteriorul lor, o ținută cuviincioasă, podoabă deosebită a femeii, dar trebuie ca această ținută să fie oglindirea caracterului lor lăuntric de sfințenie. Această recomandare corespunde cu ceea ce ne este spus despre femeia creștină în 1 Timotei 2.9-10 și în 1 Petru 3.2-5. Absența oricărei influențe lumești trebuie să le caracterizeze în primul rând.

„Nici defăimătoare”. Ele trebuie să-și țină limba în frâu, să evite de a vorbi de rău pe aproapele, cursă deosebit de periculoasă pentru sexul lor.

„Nu robite de vin mult”. Iată un pericol real pentru femeile în vârstă care au recurs la acest mijloc, gândind la sănătatea lor care se șubrezește; și, neveghind îndeajuns asupra lor înșile, cad în robia aceasta, de care vrăjmașul se va folosi pentru a le împiedica să exercite în jurul lor o influență salvatoare. Acest caz este cu atât mai periculos pentru femeie, când conștiința ei, arătându-i că astfel de obiceiuri nu sunt potrivite, ea va căuta să se ascundă de alții și va cădea în fățarnicie.

Există o anumită deosebire între a fi înrobit și a fi dedat, cum este spus despre bătrâni și despre diaconi în 1 Timotei 3.3,8. „Dedat” arată poate o înclinare de care nu te gândești să te ascunzi, foarte diferită de a se „îmbăta” (Efeseni 5.18), care este o degradare, în 1 Timotei 3.8, cuvântul mic „mult”, omis pentru bătrâni la versetul 3, este adăugat pentru diaconi. Acest cuvânt mic ne învață că, cu cât funcțiile în casa lui Dumnezeu sunt mai importante, cu atât este mai mare responsabilitatea de a evita orice piedică adusă aprecierii sănătoase a tot ceea ce privește cârmuirea casei lui Dumnezeu.

„Învățând lucruri bune, pentru ca să îndemne pe femeile tinere”... Acum femeile în vârstă trebuie să învețe. Ele învață în singurul domeniu în care femeia poate să o facă: acela al casei. Ele trebuie să învețe lucruri bune, lucruri vrednice de cinste, dar nu pe bărbați.

Cercul lor de acțiune în casă este mult mai variat decât învățătura, căci pot să se adreseze tuturor, bărbați, bătrâni, femei și copii, infirmi, săraci, dezmoșteniți; dar când este vorba de învățătură, ea este limitată: numai femeilor.

„Femeii nu-i dau voie să învețe pe alții” zice apostolul, „nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să stea în tăcere” (1 Timotei 2.12). Învățătura femeilor în vârstă are drept scop să le ajute pe femeile tinere să dea în viața lor o mărturie completă despre învățătura Cuvântului. Prin acest cuvânt „completă” facem aluzie la șapte lucruri care sunt recomandate femeilor tinere. Numărul șapte revine continuu în epistola aceasta. El înseamnă totdeauna în Cuvântul lui Dumnezeu ceva complet, fie bine, fie rău în domeniul spiritual.

„Femeile tinere trebuie deci să fie învățate: **„să-și iubească soții, să-și iubească copiii**, să fie cumpătate, curate, gospodine, bune, supuse soților lor, ca să nu fie vorbit de rău Cuvântul lui Dumnezeu.” Învățătura dată femeilor tinere recomandă în primul rând iubirea, iubirea care se exercită mai întâi în cercul restrâns al familiei. Soțul are primul loc în afecțiunea legitimă a femeii. Se poate întâmpla, în familia creștină, ca afecțiunea femeii pentru copiii săi să întrecă și uneori să suprimă pe aceea pe care o datorează soțului ei. Învățătura sănătoasă pune însă orice lucru la locul său.

„Să fie cumpătate”. Acest cuvânt înseamnă reținerea, discreția, stăpânirea de sine. Într-adevăr, s-ar putea să existe lipsă de reținere în afecțiunile cele mai legitime și aceasta ar putea compromite caracterul divin, potrivit cu voia lui Dumnezeu, în relațiile de familie.

„**Curate**”. Curăția este însoțitorul necesar sau mai degrabă urmarea reținerii, căci este vorba aici de relațiile femeii tinere în cercul său intim. Femeia tânără trebuie să manifeste față de copii o supraveghere atentă, pentru ca nici o tendință necurată să nu fie tolerată.

„**Gospodine**”. Casa este domeniul rânduit femeii. Acest domeniu este nespus de variat, dar se interzice în mod absolut femeii creștine să activeze în domeniul public. Ea ar pierde astfel (și cât de mult, vai! lucrul este obișnuit astăzi) adevăratul ei caracter, potrivit cu principiile cârmuirii lui Dumnezeu. Pretutindeni, deci, unde este vorba de casă, în cea mai largă înțelegere a acestui cuvânt, femeia își are aici locul ei: preocupări vremelnice și spirituale, rugăciune, lectură, îndemn, evanghelizare, învățatură chiar, dacă ea nu iese din limitele ei, ordine materială și morală, binefacere, îngrijire a bătrânilor, a copiilor, a bolnavilor și câte alte lucruri încă, toate acestea sunt din domeniul femeii. În textul nostru este vorba înainte de toate, pentru femeia tânără, de preocupările pentru propria ei casă. Cercul ei se va lărgi cu vârsta, ca și cercul bărbatului tânăr. Avem un exemplu în sfințele femei care îl urmau pe Domnul și-L ajutau cu ce aveau (Luca 8.1-3).

„Treburile casei” sunt aici treburile materiale și am văzut că ele nu trec înaintea tuturor celorlalte. Ordinea în casa lui Dumnezeu nu admite dezordinea în casa copiilor Săi. Există o regulă potrivită cu voia lui Dumnezeu, căreia sub conducerea femeii, copiii și servitorii trebuie să se supună; există veșminte de întreținut, de împărțit, de reparat, de purtat grijă de hrana tuturor și de diferitele nevoi ale acestui diminutiv al casei lui Dumnezeu (casa copilului lui Dumnezeu). În toate aceste lucruri femeia virtuoașă din Proverbe ne este dată ca exemplu (Proverbe 31.10-31).

„**Bune**”. Bunătatea, făcută din compătimire, din devotament față de alții, din gânduri de ajutorare (a celor în nevoi) este citată aici ca un corectiv al egoismului pe care l-ar putea naște grija de propria sa casă. Bunătatea, într-adevăr, se adresează fără deosebire tuturor și se străduiește să-i ajute.

„**Supuse soților lor**”. Supunerea vine în ultimul rând, ca încununare a calităților tinerei femei. Acest echilibru frumos în toate lucrurile nu poate să dăinuie fără renunțarea la sine și dependența de autoritatea căreia femeia este supusă din partea lui Dumnezeu. Este, pentru a spune astfel, prin mijlocirea soțului care este capul femeii, supunerea față de Dumnezeu, căruia bărbatul însuși îi este supus. Toate aceste lucruri reunite o împiedică pe femeie să dea întâietate uneia dintre ele, spre paguba vieții creștine, ca în cazul Martei, care era „împărțită cu multă slujire” și care neglija astfel părtășia cu Domnul și cu Cuvântul Său; într-un cuvânt, aceasta dă femeii puterea de a menține echilibrul în toate părțile mărturiei sale.

„**Ca să nu fie vorbit de rău Cuvântul lui Dumnezeu**”.

Toată această ordine, chiar materială, face parte, cum se vede aici, din mărturia creștină. Lumea care privește ca spectator viața credincioșilor, nu găsește oare în dezordinea din casa creștină o ocazie de a vorbi de rău Cuvântul lui Dumnezeu? Autoritatea acestui Cuvânt nu poate fi pusă la îndoială când se constată roadele lui. Astfel, vedem mereu reapărând acest adevăr mare, că învățătura sănătoasă este la baza întregii practici a vieții creștine.

„**Îndeamnă (sfătuiește) de asemenea pe tineri să fie cumpătați**”. Sfătuirea celor tineri nu este deloc datoria femeilor în vârstă, ci este încredințată lui Tit. Singurul lucru recomandat tinerilor (în contrast cu înșeptita recomandare către femeile tinere) este cumpătarea, adică moderația și stăpânirea de sine, pentru că, așa cum vom vedea, ei aveau pentru orice lucru un model în Tit și în purtarea lui în mijlocul lor.

De aceea lui i se spune: „**Dă-te pe tine însuși model de fapte bune în toate privințele.**”

Trebuia ca nimic să nu lipsească în viața practică a delegatului lui Pavel. Am amintit deja despre însemnătatea „faptelor bune”.

Ele sunt manifestarea exterioară a credinței și a iubirii, cum vedem în 1 Tesaloniceni 1.3. Îndemnul lui Tit, și el tânăr, către tineri, trebuia să fie însoțit de exemplul dat de el, fără care îndemnul ar fi fost fără valoare. Dar, în afară de acest exemplu, el era chemat să învețe:

„Iar **în învățatură, dă dovadă** de curăție, de seriozitate, de cuvânt sănătos care nu poate fi condamnat, pentru ca cel împotrivor să rămână de rușine și să nu poată să spună nimic rău despre noi”.

Învățătura lui Tit trebuia să aibă trei caractere:

1. **Curăția** învățaturii. Este important ca învățătura să nu fie amestecată cu elemente îndoielnice sau străine, a căror calitate rea poate să-i facă pe ascultători fie să lepede părțile sănătoase din ea, fie să primească totul fără deosebire și să devină ei înșiși propovăduitorii greșelii. Acest pericol din urmă este cu atât mai grav cu cât autoritatea aceluia care dă învățătura este mai puțin contestată.

2. Învățătura trebuie să fie cu toată **seriozitatea**. Calitatea aceasta lipsește adesea azi în predică, unde, pentru a atrage atenția, se caută să se producă efect, să se vorbească imaginației, să se trezească pe cât se poate curiozitatea. Astfel de practici, cuvinte ușoare sau deplasate, distrug efectul salvator al adevărului, îi iau caracterul său divin, descalifică în sfârșit pe acela care se servește de ele și care pierde astfel dreptul de a fi „glasul lui Dumnezeu” pentru ascultători.

3. **„Cuvânt sănătos, care nu poate fi condamnat”**. Acela care dă învățatură va întâlni totdeauna, și deseori în rândurile fraților cu renume, adversari care îi spionează cuvintele, pentru a le învinui că sunt împotriva învățaturii sănatoase. „Învățătorul” nu trebuie să dea ocazie la împotrivire. Cutare cuvânt, rău cântărit și nu destul de bine gândit, provine adesea din dorința de a prezenta noutăți care îl pun în relief pe acela care vorbește. Astfel de noutăți ajung dimpotrivă o armă în mâna celor rău intenționați, pentru a combate și a compromite pe cel care învață. Atunci însă când cuvântul îi este „sănătos”, își poartă puterea sa cu el; nu se condamnă un remediu care aduce sănătatea aceluia care îl iau. Acela care atacă vorbirea noastră este atunci obligat să se retragă cu rușine, fără să fi găsit un pretext admisibil pentru împotrivirea sa.

„Sfătuiește pe robi să fie supuși stăpânilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o bună credincioșie, ca să facă în totul cinste învățaturii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru” (versetele 9-10).

În afară de tineri, Tit trebuia să-i îndemne și pe robi. Lui nu-i era poruncit să îndemne pe bătrâni și pe femeile în vârstă. Să remarcăm cât de mult respectă Cuvântul cuviința în cele mai mici amănunte. Purtarea robilor avea drept scop să împodobească în toate lucrurile învățătura lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru.

Acela care este conștient că a fost mântuit chiar de Dumnezeu Însuși, acela care cunoaște pe un astfel de Dumnezeu, nu are decât o dorință, de a fi învățat de El și de a aduce roade care să fie în legătură cu învățătura primită. Trebuia să se fi putut spune, văzând purtarea acestor robi: Ei servesc ca o ilustrare a ceea ce au învățat de la minunatul lor Învățător; se vede după purtarea lor ce școală au frecventat; în toate lucrurile ei fac cinste acestei învățături.

„Învățătura Dumnezeului Mântuitor”, primită în inimă, are pentru robi patru rezultate:

1. **Supunerea față de stăpânii lor**. Există oarecare deosebire între supunere și ascultare și este important de a nu uita lucrul acesta când este vorba de autorități. Ascultarea este în legătură cu ordinele (poruncile) date; ea este atribuită atât copiilor cât și robilor. Supunerea însă este mai degrabă acceptarea unei autorități superioare sub care ești obligat să te pleci. Aceasta este, într-un chip exclusiv, atitudinea recomandată femeii, în timp ce robul unește ascultarea cu supunerea.

2. **„Să le fie pe plac în toate lucrurile.”** În școala Dumnezeului Mântuitor se învață să nu-ți plăci ție însuși. Domnul n-a urmat personal același drum față de Dumnezeu Său? Robul trebuie totdeauna să fie treaz, pentru a vedea lucrurile prin care el poate să placă stăpânului său.

3. **„Să nu le întoarcă vorba”**. Ar însemna să părăsească poziția sa subordonată, căutând să pună înainte părerea sa și să se împotrivească gândului sau poruncilor unui stăpân care are putere asupra robului său.

4. „Să nu fure nimic”. Acest pericol este legat de condiția de rob, care este însoțită de o anumită constrângere și de anumite restricții adesea neîndreptățite și de care starea de fiu este scutită. Se vede în cazul lui Onisim (Filimon versetul 18) această necredincioșie la un rob neîntors la Dumnezeu, abuzând de încrederea stăpânului său. Robul creștin, din contră, trebuia să arate totdeauna o desăvârșită credincioșie, o credincioșie conștiințioasă în ceea ce îi era încredințat.

Să observăm acum de câte ori Dumnezeu ne este înfățișat în această epistolă ca Dumnezeul Mântuitor. Capitolul 1.4 ne-a prezentat deja „porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru” și în același verset citim: „Hristos Isus, Mântuitorul nostru”. În versetul pe care l-am cercetat (2.10), învățătura este a „lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru”. Versetul 13 din același capitol ne vorbește de „arătarea... marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos”. La capitolul 3.4, „bunătatea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru și dragostea Lui de oameni s-au arătat” pentru a ne mântui. În sfârșit, la versetul 6 din același capitol, „Duhul Sfânt este vărsat... peste noi prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru”.

Deci, în lucrarea mântuirii, Isus Hristos nu este niciodată despărțit de Dumnezeu și rămâne totdeauna în unire divină și desăvârșită cu El. Dumnezeu poruncește, învață, Se va arăta ca marele Dumnezeu în Persoana lui Hristos. În aceeași Persoană, iubirea Sa s-a arătat și ne-a mântuit. Noi așteptăm să vedem apărând iarăși slava Sa în aceeași Persoană. Până atunci, avem Duhul Sfânt, turnat peste noi prin același Isus Hristos, Mântuitorul nostru.

Într-un cuvânt, mântuirea dobândită, Duhul dăruit, slava viitoare, totul depinde de Hristos Mântuitorul, chipul Dumnezeului Celui nevăzut, Mântuitorul nostru. Și așteptând această slavă, harul ne învață (versetul 11).

Deosebirea între epistola către Tit și cele două epistole către Timotei este foarte însemnată în mai multe privințe, dintre care nu vreau să scot în evidență decât pe următorul. Prima epistolă către Timotei ne vorbește mai degrabă despre Dumnezeul Creator; a doua, care ne prezintă ruina casei lui Dumnezeu și drumul credinciosului în mijlocul dărmăturilor, insistă în mod cu totul deosebit asupra Domniei lui Hristos. Domnul, acesta este titlul dominant pe care Isus Hristos îl ia în această a doua epistolă (1. 2, 8, 18; 2.7,14,19,22,24; 3.11; 4.8,14, 17,18,22).

Nerecunoașterea drepturilor absolute ale Domnului asupra noastră este, în adevăr, ceea ce caracterizează pe oameni în zilele din urmă. Vorbind de aceeași perioadă de timp, apostolul Petru spune: „se vor lepăda de Stăpânul care i-a cumpărat” (2 Petru 2.1). Și noi, creștinii care străbatem timpurile de la sfârșit, noi suntem chemați să vestim supunerea față de această autoritate. Ea nu poate fi dovedită altfel decât prin supunerea absolută față de Cuvântul Său.

Ajungem acum la cel de al doilea subiect mare al epistolei. L-am semnalat în introducerea noastră, definindu-l astfel: „învățătura harului referitor la mersul nostru și la purtarea noastră în această lume”.

„Căci harul lui Dumnezeu care aduce mântuire pentru toți oamenii s-a arătat și ne învață ca, tăgăduind nelegiuirea și poftele lumești, să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie, așteptând fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos. El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-Și curățească un popor care să fie al Lui, plin de râvnă pentru lucrări bune” (versetele 11-14).

Găsim în acest text minunat:

- ce este harul,
- ce aduce harul,
- cui i se adresează harul,
- ce învață harul.

În legătură cu tot conținutul acestei epistole, asupra acestui ultim punct, asupra învățaturii harului insistă textul acesta în mod cu totul deosebit. Cuvântul întrebuit aici pentru „a învăța” (paideuo în loc de didasko și didaskalia — învățământ sau doctrină — pe care îl

întâlnim peste tot în restul epistolei), pare că înseamnă mai degrabă o învățătură practică și nu de doctrină, așa cum este dată copiilor: chestiune de comportare bună, de ținută bună, de ascultare și de respect datorat părinților, silință la învățătură, în vederea unui rezultat viitor.

Harul este de altfel de o asemenea bogăție, încât ne va fi greu, nu de a-l epuiza, căci Cuvântul este inepuizabil, ci chiar de a-i prezenta liniile mari, fără să ne expunem la omisiuni importante. Să ne mărginim deci să înfățișăm cu umilință ceea ce Duhul lui Dumnezeu aduce inimilor noastre în textul pe care l-am citat.

Menționarea Dumnezeului Mântuitor (versetul 10), atât de remarcabilă în epistola aceasta, aduce în mod necesar cu ea menționarea harului și îi dă primul loc.

Harul nu este bunătatea lui Dumnezeu, nici chiar numai iubirea Sa; el este această iubire care se coboară până la păcătoșii pierduți pentru a-i mântui. Harul este aici o Persoană (ca în Ioan capitoul 1, Cuvântul făcut trup), o Persoană plină de har. El nu este un principiu, o abstracție; el este Dumnezeu Mântuitor în Persoana unui om, apărând în așa fel încât orice om a putut să-L vadă și să-L primească. El nu S-a arătat ca să ceară ceva de la om, ci pentru a-i aduce un lucru de cea mai mare valoare: mântuirea! Ceea ce dă harului această valoare este faptul că el este harul lui Dumnezeu. El este deci suveran și desăvârșit; un har inferior aceluia al lui Dumnezeu nu ar putea să fie decât nedesăvârșit și vremelnic. Harul lui Dumnezeu este veșnic, ca El. Harul lui Dumnezeu aduce mântuirea. El nu cere nici nu pretinde nimic de la om pentru a-l mântui, cum face Legea; el îi aduce, fără a cere nimic în schimb. Și ce îi aduce el? Mântuirea.

Înainte de a vedea ce este mântuirea, această „mare mântuire”, să remarcăm că textul acesta ne vorbește despre două arătări: mai întâi arătarea harului, coborât aici în lume pentru a aduce mântuirea; după aceea, arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos.

Cea dintâi arătare ne aduce mântuirea în har, iar a doua, mântuirea în slavă. Mântuirea în har a fost în chip desăvârșit împlinită în trecut, mântuirea în slavă va fi cunoscută în chip desăvârșit într-un viitor atât de apropiat încât ea este deja ca prezentă pentru credință (Filipeni 3.20-21).

Caracterul harului este absolut. Nu este spus că el va aduce în viitor, nici chiar că el a adus în trecut, ci că el aduce în prezent. Aceasta face din mântuire, în chip desăvârșit împlinită, un lucru actual, neschimbător, care nu poate fi schimbat nici retras. Dar mai mult, el s-a arătat la toți oamenii. Puterea sa este universală și nimeni nu este înlăturat.

Această gratuitate a mântuirii contrazice toate gândurile omului, începând de la căderea lui în păcat. Niciodată mândria omului nu va voi să accepte ca darul lui Dumnezeu să nu-l coste nimic. El va accepta cu ușurință un Dumnezeu mântuitor care i-ar porunci să cucerească mântuirea sau i-ar oferi ajutorul Său pentru a o obține sau în sfârșit l-ar învăța diferite mijloace de a o dobândi. El va înțelege o mântuire ca rezultat al râvnii sale pentru fapte bune, dar niciodată o mântuire în întregime gratuită. Omul ar vrea să ofere ceva, fie chiar foarte puțin, pentru ca să o obțină și să poată să se laude după aceea, într-adevăr, unde este omul care, după ce a cumpărat la un preț mic ceva foarte prețios, nu se laudă cu aceasta?

Dar să revenim la mântuirea însăși. Am spus că ea este un lucru imens, a cărui măsură nu o putem înțelege deplin în această lume: ne va trebui veșnicia preafericită pentru a-i parcurge întinderea.

Pentru cel credincios, mântuirea nu este numai iertarea păcatelor pe care le-a făptuit. În marea lor majoritate, creștinii se opresc la acest adevăr prim și petrec viața lor fără a fi cunoscut adevărata eliberare. Aceasta din urmă este nu iertarea păcatelor, ci eliberarea absolută de păcat, de însăși rădăcina care este în noi, care se numește și „carnea” și „omul vechi” și care poartă toate aceste roade rele: păcatele. Această eliberare este luată prin faptul că Hristos, fiind făcut păcat în locul nostru, firea noastră păcătoasă, „păcatul în carne” a fost judecat și răstignit în Persoana Sa. Noi putem deci de acum înainte să ne socotim morți față de păcat și „acum nu mai este nici o condamnare pentru cei care sunt în Hristos Isus”. Și ca

urmare a acestui fapt, toate consecințele păcatului: robia Satanei, moartea și judecata au fost nimicite pentru totdeauna!

Dar, oricât de mare este această eliberare, mântuirea este încă mult mai mult decât aceasta. Ea nu este numai eliberarea de păcat și de toate urmările lui trecute, prezente și viitoare; ea este introducerea actuală a celui credincios în prezența lui Dumnezeu, primirea sa, potrivit cu deplina primire a lui Hristos, în baza lucrării Sale, de către Dumnezeu Însuși — primire vestită public prin aceea că a înviat pe Isus din morți și L-a pus să șadă la dreapta Sa. Rezultatele acestei introduceri a credinciosului înaintea lui Dumnezeu ne sunt descrise în locuri ca Ioan 20.17; Romani 5.1-2; Efeseni 1.2-6 etc. În sfârșit, mântuirea este introducerea încă viitoare în folosirea desăvârșită și neîntreruptă a tuturor lucrurilor pe care noi nu le avem încă decât în nădejde și care vor fi arătate în slavă (Filipeni 3.20-21).

Aceasta este mântuirea pe care harul ne-o aduce. Nu avem dreptate să spunem că este fără margini?

„Ne învață”. Harul a început prin a aduce mântuirea tuturor oamenilor; după aceea, el ne învață. Credinciosul se află de acum înainte, nu ca Israel sub învățătura Legii, ci sub aceea a harului. Harul, arătându-se în Hristos, a înlocuit pe primul îndrumător sau pedagog care este pus la o parte (Galateni 3.24). Acest nou pedagog nu este în nici un fel dat lumii. Trebuie mai întâi ca oamenii să fie mântuiți prin credință și numai atunci pot să fie învățați. Cei care au fost mântuiți formează de acum înainte o nouă familie, care are nevoie de educație. Harul își ia sarcina de a ne educa și noi găsim aici acest cuvânt mic: ne învață, care este de toată însemnătatea. Dumnezeu nu învață lumea, ci pe cei credincioși. Fără îndoială. El învață pe păcătoși calea (Psalmul 25.8), adică pe aceia care își recunosc greșelile și se îndreaptă spre harul Său și spre iertarea Sa. Când ei se apropie de Dumnezeu în felul acesta și își pun încrederea în El, atunci El îi socotește printre cei „smeriți” (Psalmul 25.9).

Niciodată nu va putea exista un teren de înțelegere între păcat și har, căci lucrurile acestea sunt în întregime opuse unul altuia. Harul nu-l face mai bun pe păcătos; el îl mântuiește. Păcatul îl desparte pe om de Dumnezeu, harul îl aduce la Dumnezeu. Păcatul îl face pe om rob Satanei, harul îl eliberează de această robie. Păcatul produce moarte, harul dă viața veșnică. Păcatul îl duce pe om la judecată, harul îi aduce îndreptățirea. Păcatul are drept consecință condamnarea, harul ne scapă de condamnare pentru totdeauna.

Să vedem acum în ce constă învățătura harului.

El ne învață cu privire la trecut, cu privire la prezent și cu privire la viitor: cu privire la trecut, să tăgăduim nelegiuirea și poftele lumești; cu privire la prezent, să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie; cu privire la viitor, așteptând fericita noastră nădejde.

Această învățătură a harului este, cum se vede, în întregime practică, ceea ce, de altfel, caracterizează toată învățătura din această epistolă. Există învățături care pun înaintea noastră poziția cerească și bogățiile de nepătruns ale lui Hristos, subiecte atât de adesea numite „credință”, dar aici găsim ceea ce harul ne învață referitor la purtarea noastră în lumea aceasta.

Să privim mai de aproape cele trei obiecte ale acestei învățături:

1. „Să tăgăduim nelegiuirea și poftele lumești”.

A tăgădui înseamnă a declara că nu mai cunoști o persoană sau un obiect pe care îl cunoșteai altădată. Petru, tăgăduindu-L pe Domnul Isus este un astfel de exemplu. În mod practic, creștinul, învățat de har, a rupt-o cu aceste lucruri ale trecutului, cu disprețul pe care el îl arăta față de Hristos și cu nepăsarea față de legăturile sale cu Dumnezeu. Nelegiuirea înseamnă a fi fără Dumnezeu în lumea aceasta; poftele — acelea ale ochilor, acelea ale cărnii și mândria vieții — aparțin lumii și nu firii noi. Crucea lui Hristos, ca și slava lui Hristos, nu merg împreună cu aceste lucruri. Și tot mersul creștin, învățat de har, se află cuprins între punctul de plecare al credinciosului — crucea, și punctul său de sosire - slava. Acest mers este de acum înainte străin de tot ceea ce caracterizase purtarea noastră departe de Dumnezeu.

2. „Să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie”.

„În veacul de acum”. Noi am fost smulși din acest veac rău, prin faptul că Hristos a murit „pentru păcatele noastre” (Galateni 1.4). Noi nu mai aparținem deci lumii, căci suntem din cer, suntem o nouă creație. Lucrurile vechi au trecut, dar ca creștini noi suntem totdeauna în pericol de a ne potrivi veacului acestuia (Romani 12.2), chiar, vai! de a-l iubi și de a părăsi astfel, ca Dima, mărturia lui Hristos (2 Timotei 4.10). Aceasta nu înseamnă că noi nu trebuie „să trăim în veacul de acum”, dar, fiind ruptă orice legătură morală cu lumea, noi suntem lăsați aici pentru a arăta prin purtarea noastră ca răscumpărați că avem de acum înainte cu totul alte principii de umblare și de purtare decât are lumea.

„Cu cumpătare, dreptate și evlavie”. Cu cumpătare față de noi înșine, cu dreptate față de semenul nostru, cu evlavie față de Dumnezeu. Aceasta trebuie să caracterizeze toată viața noastră, așa cum ea se desfășoară în veacul de acum, până ce va avea deplină dezvoltare în veacul viitor. Cele trei lucruri pe care harul ne învață aici caracterizează în fond viața practică a tuturor claselor de credincioși despre care această epistolă ne vorbește.

„Cu cumpătare”. Sobrietatea (cumpătarea) sau moderația în toate lucrurile și stăpânirea de sine caracterizează, în capitolul nostru, pe bătrâni, pe femeile în vârstă, pe femeile tinere, pe bărbații tineri (versetul 2,5,6); într-un cuvânt, pe toți aceia care formează totalitatea casei lui Dumnezeu.

„Cu dreptate”. Dacă dreptatea practică constă mai întâi în a nu lăsa păcatul să se introducă în inimile noastre și în căile noastre sau cu alte cuvinte dacă ea ne face nemiloși față de noi înșine, noi trebuie de asemenea să dăm fiecăruia ceea ce îi este datorat. Dreptatea trebuie să conducă legăturile noastre, fie cu frații noștri, fie cu lumea; și aici este, gândesc, semnificația esențială a cuvântului „cu dreptate”. La fel este în orice punct din această epistolă. Grija pentru alții, absența oricărui egoism, cinstea dată fiecăruia este ceea ce garantează ordinea în toate relațiile mădularelor între ele, în casa lui Dumnezeu.

„Cu evlavie”. Am văzut deja la primul verset din această epistolă ce este evlavia și cum ea este de nedespărțit de cunoașterea adevărului. Aici evlavia este cel mai înalt din aceste trei puncte. A trăi cu evlavie înseamnă a menține relațiile obișnuite ale sufletului nostru cu Dumnezeu, în dragoste, respect, ascultare, teama de a nu face ceva care să nu-I placă. Aceste lucruri au caracterizat pe credincioși în toate timpurile. De câte ori este evlavia recomandată în epistolele către Timotei și de câte ori avantajele și binecuvântările care se leagă de evlavie sunt puse în lumină! (vedeți 1 Timotei 2.2; 3.16; 4.7-8; 5.4; 6.3,5,6,11; 2 Timotei 3.5,12).

3. **„Așteptând fericita nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos.** Aceasta de asemenea face parte din învățătura harului. Ea ne învață să așteptăm venirea Domnului pentru a ne lua la El. Cum să nu numim fericită această nădejde? Ea este fără nici un amestec de teamă, de îngrijorare; nici un nor nu o străbate; ea este pentru cel răscumpărat, triumful și încununarea harului. Dar această nădejde nu se desparte de arătarea slavei, pentru acela care este învățat de har. Amândouă, cu toate că separate în timp ca două fapte, aparțin aceluiași eveniment, venirea, dar una este venirea Domnului în har, cealaltă este venirea Sa în slavă; una este venirea Sa pentru sfinți, cealaltă este venirea Sa cu sfinții; una este venirea Sa vizibilă în ochii celor răscumpărați, cealaltă este venirea Sa vizibilă în ochii lumii; una este venirea Sa pentru binecuvântarea de nespus a celor ai Săi, cealaltă este venirea Sa pentru judecarea fără milă a lumii; una este venirea Sa pentru a ne duce în locuințele cerești, cealaltă este venirea Sa pentru a întemeia pe pământ Împărăția Sa de dreptate și de pace; una este venirea Sa pentru a ne lua la El, cealaltă este pentru a ne arăta în aceeași slavă cu El.

Arătarea este aceea „a slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos”. Marele nostru Dumnezeu! Cu ce demnitate supremă, cu ce măreție va fi îmbrăcat Isus cu ocazia arătării Sale! Lumea se va boci și se va bate în piept, văzându-L venind pe nori, dar inimile noastre vor fi pline de o bucurie de nespus căci vom zice: Acest mare Dumnezeu este Dumnezeul nostru, acest mare Dumnezeu este Mântuitorul nostru Isus Hristos!

Să remarcăm că sunt șapte subiecte în învățătura harului. Aceasta este plinătatea învățăturii pentru viața și purtarea celor răscumparați din această lume.

De îndată ce a rostit acest Nume de Mântuitor, apostolul se află transportat în prezența suferințelor lui Hristos și analizează scopul practic al lucrării pe care El a săvârșit-o:

„El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi, ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-Și curățească un popor care să fie al Lui, plin de râvnă pentru lucrări bune”.

„El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi!” Iată cu adevărat ce este Mântuitorul nostru și unde L-a dus iubirea Sa! Nu este numai adevărat că Dumnezeu a dat pe Singurul Său Fiu, că El L-a dat pentru noi toți, ci Isus S-a dat, S-a dat în întregime, S-a dat pe Sine Însuși pentru noi. Moartea Sa și suferințele Sale au și alte scopuri, cum vom vedea îndată; dar aici noi suntem scopul. Minunată iubire, pentru acela care a cercetat înaintea lui Dumnezeu adâncimea înjosirii Sale! Este istoria comorii și a mărgăritarului de mare preț (Matei 13).

Isus a socotit că a ne dobândi pe noi merita propria Sa viață; și El ne-a văzut nu așa cum eram noi, ci după perfecțiunea cu care iubirea Sa voia să ne îmbrace.

Să arătăm alte câteva versete asupra scopului jertfei Sale:

1. Galateni 2.20: „Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine.” Acest verset este, poate, împreună cu acela din Tit 2.14, unul din cele mai prețioase pentru inimile noastre: El S-a dat pentru a răscumpara pe cine? Pe mine, un individ. De-aș fi fost singur în lume, El S-ar fi jertfit, ar fi îndurat moartea chiar și numai pentru mine! În Tit 2, El este arătat ca jertfit pentru noi, totalitatea răscumparaților Săi. El vrea să aibă în această lume un popor care să fie al Lui. Romani 5.8 arată că El a murit pentru noi, când noi eram încă păcătoși. Cât de mult înalță acest fapt marea iubirii Sale! Când noi nu eram altceva decât păcătoși, El vedea în noi rezultatele lucrării pe care El avea să o împlinească. El ne privea în lumina răscumpărării, iar iubirea Sa a găsit chiar în păcat un motiv de a da tot ce avea.

2.1 Corinteni 15.3: „Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi.” Acest cuvânt rezumă toată Evanghelia. Aceasta este primul mare scop al morții lui Hristos. Pentru a ne avea pentru Sine, El trebuia să reglementeze chestiunea păcatelor noastre.

3. Galateni 3.13: El a murit pentru a ne „răscumpara din blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi.” Putem noi să ni-L închipuim pe Cel Sfânt și Drept identificându-Se într-o așa măsură, în iubirea Sa, cu niște ființe blestemate?

4. Galateni 1.4: „El S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău”. Creștinii, întreb, sunt ei suficient de conștienți că scopul lui Hristos, murind pentru a ispăși păcatele noastre, era de a ne despărți de lume și înfăptuiesc ei acest scop în toată purtarea lor?

5. Ioan 11.52: „Isus avea să moară... nu numai pentru popor, ci și ca să adune într-un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți”. Iată un alt scop al morții Sale. El voia să-i strângă pe ai Săi în unitatea familiei lui Dumnezeu în această lume. Noi spunem „familia”, pentru că Ioan nu vorbește despre Adunare, la care acest verset poate, de altfel, să se aplice tot așa de bine. Aici spunem iarăși: Creștinii nu înțeleg mai deplin scopul lui Hristos murind, după cum nu înțeleg scopul Său în primul capitol din Galateni.

6. 1 Petru 3.18: „Căci Hristos a suferit o singură dată pentru păcate ... ca să ne aducă la Dumnezeu.” Rezultat imens al jertfei Sale! „V-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus aici la Mine” zice Domnul. Și iarăși: „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine” (Exod 19.4; Ioan 14.6).

7. 2 Corinteni 5.15: „El a murit pentru toți, pentru ca cei care trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel care a murit și a înviat pentru ei”. Prețuirea morții lui Hristos nimicește în noi egoismul, care face totdeauna din om propriul său centru, obiectul pentru care acționează și spre care îndreaptă totul. Toate lucrurile despre care vorbesc citatele 3-7 nu vor putea fi realizate decât dacă noi avem continuu înaintea ochilor moartea și suferințele Aceluia care S-a dat El Însuși pentru noi.

8. Efeseni 5.25-27: „Hristos a iubit Adunarea și S-a dat pe Sine pentru ea”. El a săvârșit această jertfă de iubire, pentru ca să răscumpere pe Mireasa Sa, obiectul cel mai scump inimii Sale; și, după ce a răscumpărat-o, El o curățește în timpul călătoriei prin pustie, pentru ca ea să fie demnă de El, la intrarea ei în slavă. Se gândesc oare creștinii să iubească nu ticăloasele lor secte, ci Adunarea, pentru că Hristos o iubește?

Să revenim acum la textul nostru: Dându-Se pe Sine Însuși pentru noi, Mântuitorul avea trei scopuri:

Întâi, **să ne răscumpere din orice fărădelege**; rezultat care ne este dobândit pentru totdeauna, prin răscumpărare, în timp ce lucrarea curățirii zilnice, ca să restabilească părtașia pierdută cu Dumnezeu, se repetă de-a lungul întregului nostru mers în această lume: „Dacă ne mărturisim păcatele. El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire.”

Al doilea scop este **să curățe pentru El Însuși un popor câștigat de El**. Dobândirea acestui popor a avut loc prin jertfa Sa, curățirea despre care este vorba aici are loc odată pentru totdeauna prin Cuvântul Său (Efeseni 5.26); dar pe acest popor dobândit, pentru care S-a dat pe Sine Însuși, El îl vrea pentru Sine așa cum lucrarea Sa l-a făcut și așa cum numai sfințenia Sa îl poate dori. Toată această lucrare are loc cu scopul de a forma în această lume, cum ne-o arată acest text, o familie, un popor pentru Dumnezeu, o Mireasă pentru Hristos.

Al treilea scop al Său este ca acest popor dobândit să fie **plin de râvnă pentru lucrări bune**. Am tratat deja subiectul faptelor bune și vom avea iarăși ocazia de a reveni la el, dar ceea ce reiese din acest verset este că intenția Domnului în răscumpărare este de a vedea râvnă, activitate, în viața practică a preaiubiților Săi. Râvna noastră a răspuns oare dorinței inimii Sale, sau Domnul este obligat să spună ca Laodiceii: „Fii plin de râvnă și pocăiește-te”?

„**Spune lucrurile acestea, sfătuiește și mustră cu toată autoritatea**. Nimeni să nu te disprețuiască” (versetul 15).

Găsim în acest ultim verset al capitolului nostru rezumatul slujbei lui Tit. El trebuia să spună aceste lucruri (capitolul 2.1), să îndemne (capitolul 2.6), să mustre (capitolul 1.13). Autoritatea de a porunci trebuia să caracterizeze slujba sa în mijlocul acestei rase de cretani răi, mincinoși și leneși. Există cazuri când un act de autoritate după voia lui Dumnezeu, făcut de aceia pe care Domnul i-a rânduit pentru a menține ordinea în casa Sa este singur în stare să stăvilească torentul răului. Aceasta nu vrea să spună că a „comanda” este lucrul principal. Blândețea, harul, ajutorul, dragostea câștigă inimile; actul de autoritate, însă, înăbușă răul. Domnul Însuși vorbea cu autoritate valurilor înfuriate ale mării, poruncea cu autoritate duhurilor necurate, dar aceasta nu era latura esențială a activității Sale și nici aceea a slujbei lui Tit, delegat al apostolului. „Eu sunt blând și smerit cu inima” zice Domnul. Caracterul Său, ca adevărat Slujitor, nu este numai de a „usca marea cu mustrarea Sa” ci de „a înviora cu vorba pe cel doborât de întristare” (Isaia 50.2,4). Cât despre cazul lui Tit, caracterul era special nu numai din cauza mediului în care era chemat să acționeze, ci și din cauza vârstei lui. Ca și Timotei, el era probabil încă tânăr și deci era bine ca el să se poarte în așa fel încât să nu fie expus disprețului, care ar fi căzut asupra Cuvântului lui Dumnezeu care îi era încredințat. De aceea apostolul adaugă: „**Nimeni să nu te disprețuiască**” (1 Timotei 4.12).

Capitolul 3

„Adu-le aminte să fie supuși stăpânilor și autorităților, să-i asculte, să fie gata să facă orice lucru bun, să nu vorbească de rău pe nimeni, să nu fie gata de ceartă, ci îngăduitori, arătând blândețe față de toți oamenii” (versetele 1-2).

„Adu-le aminte să fie supuși stăpânilor și autorităților”. „Stăpânirile și autoritățile” sunt adesea menționate în epistole. În Efeseni 1.21 Îl vedem pe Domnul înviat, stând la dreapta lui Dumnezeu „mai presus de orice domnie, de orice stăpânire, de orice putere, de orice autoritate și de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor”.

Aceste stăpâniri și autorități se împart în trei clase, ca făcând parte din ființele cerești, pământești și de sub pământ: Filipeni 2.10.

Efeseni 3.10 spune despre stăpânirile și domniile din locurile cerești;

Efeseni 6.12 despre căpeteniile și domniile satanice;

Coloseni 1.16 despre stăpânirile și autoritățile cerești și pământești instituite de Dumnezeu;

Coloseni 2.10 despre domnii și stăpâniri cerești;

Coloseni 2.15 despre domniile și stăpânirile satanice;

Versetul nostru, în sfârșit, spune despre stăpânirile și autoritățile pământești. Va sosi o zi în care toate aceste puteri vor pleca genunchiul înaintea Lui, ca făcând parte din toate ființele care aparțin sferei cerești sau pământești sau sub-pământene.

Să rezumăm în câteva cuvinte toate textele pe care le-am citat. Există stăpâniri și autorități sau ierarhii cerești și pământești prin care Dumnezeu exercită cârmuirea Sa. Ele toate au fost create de Hristos. El este și va rămâne mai presus de toate. O parte din stăpânirile și autoritățile cerești au căzut sub puterea Satanei, cu ocazia revoltei lui împotriva lui Dumnezeu. Satan îi dirijează pe aceștia care s-au unit cu el. Mai mult, ca prinț (domnitor) al acestei lumi, el se servește de stăpânirile pământești pentru a declara război împotriva lui Hristos. Autoritățile cerești sau îngerești care n-au căzut și pe care Dumnezeu le-a păstrat în curăția lor de la început, sunt la adăpost de uneltirile lui, dar Domnul Se servește chiar și de autoritățile satanice și de Satan însuși pentru a împlini propriile Sale planuri; așa a fost în cazul lui Iov. În același fel Domnul are comanda asupra hotărârilor stăpânilor și autorităților pământești pe care El le-a instituit și Se servește de ele, cum Se servește și de Satan, pentru împlinirea voii Sale. Dar Satan și puterile satanice din locurile cerești au fost biruite și dezbrăcate la cruce și creștinul poate să privească pe Diavolul ca pe un dușman care nu mai are putere asupra lui și căruia nu trebuie decât să i se împotrivescă pentru ca el să fugă. Vremea este încă viitoare, cu toate că foarte apropiată, când Satan va fi alungat din locurile cerești și aruncat pe pământ (Apocalipsa 12.9). În sfârșit, Dumnezeul păcii îl va zdrobi sub picioarele noastre.

În versetul nostru (3.1), stăpânirile și autoritățile sunt puterile cărora Domnul le-a încredințat cârmuirea pe pământ. Ele au căzut sub puterea Satanei, care se servește de ele pentru a declara război lui Hristos, dar creștinul este chemat să le recunoască așa cum sunt, ca așezate de Dumnezeu, căci prin ele Domnul, în cârmuirea Sa, oprește încă deplina desfășurare a răului (2 Tesaloniceni 2.6). Oricât de rău ar fi caracterul lor, oricât de subjugate ar fi Satanei, creștinul Îl vede pe Dumnezeu în autorități și se supune stăpânilor și puterilor pământești, ca venind de la Dumnezeu, chiar atunci când exercitarea lor ar fi în mâinile cele mai decăzute și cele mai dușmănoase.

În aceste versete, 1 și 2, Tit trebuia să reamintească diferite lucruri creștinilor din Creta. Ele erau în număr de șapte; la fel și la versetul 3, lucrurile care îi caracterizaseră înaintea întoarcerii lor la Dumnezeu aveau un număr egal. Numărul șapte, cum am remarcat, indică plinătatea spirituală, fie în bine, fie în rău.

1. Primul lucru pe care Tit trebuia să li-l reamintească era **supunerea** față de autoritățile rânduite de Dumnezeu în această lume. Supunerea este menționată de mai multe ori în această epistolă și foarte des în alte părți. Supunerea față de autoritate constă în a nu ne sustrage jugului său și a recunoaște drepturile sale asupra noastră, ca fiindu-i date de Dumnezeu. Așa îi spune Domnul lui Pilat: „Tu n-ai avea nici o putere împotriva Mea, dacă nu ți-ar fi fost dată de Dumnezeu”. El (Domnul) acceptă să fie dat pe mâna judecătorului și în puterea guvernatorului, în capitolele 4 și 5 din Faptele Apostolilor, ucenicii Săi urmează același drum ca El. Ei dau mărturie înaintea căpeteniilor, despre credința lor în Domnul Isus, dar nu protestează contra autorității care i-a prins pe nedrept; fie că autoritatea este dreaptă sau nedreaptă, noi trebuie să păstrăm față de ea același caracter.

Înainte de toate lucrurile, noi trebuie să fim supuși Aceluia care este înălțat la dreapta lui Dumnezeu și căruia îngerii, stăpânirile și puterile Îi sunt supuse (1 Petru 3.22). Cât despre noi, trebuie să fim „supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul, atât împăratului, ca înalt stăpânitor, cât și guvernatorilor, ca unii care sunt trimiși de el să răzbune pe făcătorii de rele și să laude pe cei care fac bine” (1 Petru 2.13-14). În această epistolă a lui Petru, ca și în epistola către Tit, supunerea este recomandată servitorilor (2.18), femeilor (3.1,5), tinerilor față de bătrâni (5.5). În sfârșit, creștinii trebuie să fie „supuși unii altora” (Efeseni 5.21).

2. **„Să-i asculte”**. Ascultarea diferă de supunere. Aceasta de pe urmă este pasivă, prima este activă. Ea are a face cu porunci și ordine pozitive. Această poruncă are în vedere orice autoritate care, având dreptul de a comanda ca să stabilească ordinea printre oameni, trebuie să fie ascultată și să i te supui.

(„Peitharcho” este același cuvânt ca în Faptele Apostolilor 5.29,32. „A asculta de Dumnezeu mai mult decât de oameni” și „aceia care ascultă de Dumnezeu”; și în Faptele Apostolilor 27.21: „Voi ar fi trebuit să mă ascultați”. Acestea sunt singurele versete în care se găsește cuvântul acesta).

Aici cuvântul: „a fi ascultători” arată mai degrabă un caracter pe care toată purtarea noastră trebuie să-l aibă, fără să se refere la nici o autoritate sau la nici unul din actele ei deosebite. Astfel se spune despre copii că sunt ascultători, fără să aibă sub ochi o dovadă specială despre ascultarea lor. Trebuie să fie cunoscut tuturor că noi suntem gata să răspundem la orice poruncă a lui Dumnezeu, prin orice intermediar ar găsi El cu cale să o facă să ajungă la noi.

3. **„Să fie gata să facă orice lucru bun”**. Dumnezeu (nu noi) pregătește mai dinainte faptele bune pentru ca noi să umblăm în ele; dar partea credinciosului este de a fi gata să le facă, oricare ar fi ele, când Dumnezeu i le arată. El nu trebuie să fie luat pe neașteptate, fiind ocupat cu lucruri care l-ar împiedica de a le face imediat.

4. **„Să nu vorbească de rău pe nimeni.”** Această recomandare este de o mare importanță. Defăimarea poate fi rostită atât în absența cât și în prezența persoanei insultate. Este spus în epistola lui Iuda despre visătorii de la sfârșit care batjocoresc stăpânirile. Este caracterul anarhiei modeme care batjocorește autoritățile recunoscute de Dumnezeu. Apostolul merge și mai departe și zice: „pe nimeni”, în zilele prin care trecem, când unii vinovați s-au dedat la tot felul de acte de fățarnicie și de violență, revolta ar putea cu ușurință să-și croiască drum la creștini, prin vorbire de rău. Niciodată ura contra răului, nici o revoltă legitimă nu trebuie să ajungă aici. O mânie după voia lui Dumnezeu nu avea alt efect, la preaiubitul nostru Mântuitor, decât de a deschide zăgazurile harului Său (Matei 17.17-18).

5. **„Să nu fie gata de ceartă.”** Această calitate este exprimată sub forma ei negativă, ca și cea dinainte. Proverbele sunt pline de recomandări în această privință. Vedem aici că răutatea, ura, mândria, mânia, batjocura, produc certurile. Nu numai în lume, ci și în familia lui Dumnezeu, duhurile agitate, care sunt lipsite de părtașia cu Domnul, caută certuri. Cât este deci de important pentru noi, de a ne feri de orice conflict care ar putea trezi această tendință firească a inimilor!

6. **„Îngăduitori”**. Acest cuvânt și substantivul său (epieikes, epieikeia) înseamnă caracterul unui om blând și smerit care nu-și cere drepturile.

Nu a arătat oare Domnul Isus această virtute într-un mod desăvârșit, când „era ca o oaie mută înaintea celor ce o tund”, înaintea celor care Îl despuiau de toate drepturile Sale și de toată măreția Sa, astfel că „El a fost stârpit, neavând nimic” (Daniel 9.26)? Așa era de asemenea felul de a fi al lui Avraam față de Lot, după ce patriarhul făcuse în Egipt o experiență amară a lui însuși. Atunci el a părăsit toate drepturile sale, numai să nu facă o alegere care să fi fost în paguba fratelui său. Aceeași blândețe este recomandată bătrânilor în 1 Timotei 3.3, unită ca și aici cu lipsa unui duh de ceartă. Într-adevăr, nimic nu dă naștere la mai multe certuri decât insistența oamenilor asupra drepturilor lor. Aceeași blândețe aparține în Iacov 3.17 „înțelepciunii de sus”, care prezintă șapte trăsături caracteristice, ca și în textul nostru. În 1 Petru 2.18, această calitate este atribuită (și cât este de necesară!) stăpânilor față de slujitorii lor.

7. **„Arătând toată blândețea față de toți oamenii”**. Caracterul despre care se face mențiune aici diferă de cel dinainte. Este vorba despre această blândețe contrară unei asprimi rigide sau a unei durități care respinge în loc de a îndrepta, care ține la distanță în loc de a atrage. Această blândețe este unul din atributele harului, care, în Persoana lui Hristos, „s-a arătat tuturor oamenilor” pentru a-i atrage la El. Ne spune El Însuși: „Învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima” (Matei 11.29).

„Căci și noi eram altădată fără minte, neascultători, rătăciți, robiți de tot felul de poftes și de plăceri, trăind în răutate și în invidie, urâcioși și urându-ne unii pe alții” (versetul 3).

Găsim aici contrariul lucrurilor pe care Tit trebuia să le reamintească creștinilor din Creta. Nu avem descrierea trăsăturilor morale ale păgânismului, ca în Romani 1.29-31, nici aceea a trăsăturilor morale ale creștinătății în zilele din urmă (2 Timotei 3.1-5), ci descrierea a ceea ce noi eram altădată. Noi, zice apostolul, fără a face deosebire între iudei și neamuri, noi nu eram altădată diferiți „de toți oamenii”. Acest fapt îi face pe creștini capabili de a arăta toată blândețea față de toți. Noi putem să le spunem: Ceea ce voi sunteți, am fost și noi. Harul care ne-a chemat și ne-a mântuit vă cheamă astăzi pentru a vă mântui în același fel. El este accesibil tuturor. Este lucrarea de binefacere a lui Dumnezeu; voi puteți fi mântuiți în același fel ca noi.

Acest verset 3 este un tablou complet al stării tuturor oamenilor și prin urmare al stării noastre în trecut. De aceea este rezumată sub șapte puncte, la fel ca, mai sus, starea noastră produsă de învățătura harului.

1. **„Fără minte.”** Acest cuvânt descrie în primul rând starea omului înaintea lui Dumnezeu. El zice în inima lui: „Nu există Dumnezeu”. Acest caracter al omului păcătos este atât de evident încât este menționat în doi Psalmi (Psalmul 14 și 53). Nu gura omului, ci inima lui vorbește astfel. Toate acțiunile sale dovedesc că Dumnezeu este alungat din viața sa; dacă nu ar fi așa, cum ar putea el să nu se teamă de a săvârși păcatul? Aceasta îi face pe oameni:

2. **„Neascultători”**. Când nu se ține seama de Dumnezeu, rânduielile Sale și poruncile Sale nu au nici o influență asupra inimii, iar cugetul rămâne nepăsător înaintea arătării concrete, a gândului lui Dumnezeu conținut în Cuvânt.

3. **„Rătăciți”** (Evrei 3.10). Înseamnă a ieși din căile lui Dumnezeu sau a le ignora, iar neascultarea duce aici. Oaia rătăcită nu-și poate găsi iar calea; nu există pentru ea altă posibilitate decât de a fi regăsită chiar de către Acela pe care ea L-a părăsit.

4. **„Robiți de tot felul de poftes și de plăceri”**. Lăsat pradă lui însuși, sufletul rătăcit care crezuse că se va bucura de libertatea sa departe de Dumnezeu, după ce L-a pierdut pe Dumnezeu și orice legătură morală cu El, devine robul a ceea ce Satan îi arată; ajunge rob al poftelor care îmbracă uneori forme mai mult sau mai puțin îndreptățite și al plăcerilor al căror caracter principal este satisfacția dorințelor carnii (2 Timotei 3.4).

5. **„Trăind în răutate și în invidie”**. Inima păcătosului găsește o satisfacție în a urma instinctele sale rele. El trăiește în răutate; aceasta este una din rațiunile sale de a fi. Invidia pe care o are față de alții, când ei reușesc mai bine decât el îl împinge să se poarte cu răutate față de ei.

6. „**Urâcioși**”. Nu numai vrednici să fim urâți de Dumnezeu, ca în Romani 1.30, ci într-un chip general, urâcioși. Este un fel de oameni pe care este imposibil să-i iubești și totuși lor trebuie să le arătăm toată blândețea, căci altădată noi înșine eram ca ei.

7. „**Urându-ne unii pe alții**”. Aici ura este reciprocă. Omul firesc nu urăște dintr-un sentiment de cinste și de dreptate; el nu cunoaște „ura desăvârșită” a credinciosului față de aceia care se ridică împotriva lui Hristos (Psalmul 139.21-22), căci Domnul îi este străin. Văzând răul la ceilalți, el este orbit în privința răului din propria sa inimă. Și semenul (aproapele) îl urăște cu aceeași intensitate ca și el.

„Dar, când s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și dragostea Lui față de oameni, El ne-a mântuit nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate, ci pentru îndurarea Sa, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt, pe care L-a vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru, pentru ca fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejzii vieții veșnice” (versetele 4-7).

Concluzia din versetul 3 este că noi eram pierduți. Cum deci am ajuns la o stare în care noi nu mai avem nevoie, ca la versetele 1-2, decât să fim îndemnați să imităm în toate lucrurile caracterul lui Hristos? Ca urmare a mântuirii, cum am văzut la capitolul 2.11-14 și cum acest text ne repetă: „El ne-a mântuit” (versetul 5). Capitolul 2 ne-a vorbit despre harul necondiționat care aduce mântuirea și care a fost arătat în Persoana lui Hristos; aici bunătatea și dragostea de oameni a lui Dumnezeu s-au arătat. Dumnezeu bunătății și al iubirii a avut milă de niște ființe vrednice să fie urâte și pierdute, așa cum am fost și noi, iar aceste două însușiri ale lui Dumnezeu s-au arătat într-o Persoană, Dumnezeu Mântuitor. Acest Dumnezeu Mântuitor este Isus Hristos, numit „marele nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos” (2.13), pentru a se face bine cunoscut că Acest Om, în care harul s-a arătat pentru mântuire, nu este nimic mai puțin decât Dumnezeu, marele Dumnezeu. Să observăm că apostolul Îl numește mereu „Dumnezeul nostru, Mântuitor”. Numai aceia care beneficiază de lucrarea Sa pot să-L numească „al nostru”. El este Dumnezeu Mântuitor pentru toți; El dorește „ca toți oamenii să fie mântuiți”, dar numai cei mântuiți pot să-L numească „Dumnezeul nostru Mântuitor”. Problemă serioasă, care se adresează tuturor cititorilor acestor rânduri! Poți să spui: Dumnezeu meu? Dacă nu poți, ești încă străin față de El.

Arătarea este faptul că un obiect, invizibil până atunci, este făcut vizibil. Bunătatea și iubirea lui Dumnezeu față de oameni nu s-au arătat decât atunci când Omul, Hristos Isus, a venit în această lume.

Oamenii vorbesc mult despre filantropie (sentiment care îi face pe oameni să vină în ajutorul celorlalți). Un filantrop îi socotește totdeauna pe oameni în stare să fie buni; nefericiți, fără îndoială, vinovați adesea, dar putând să fie ridicați moralicește și ameliorați, așa cum pot fi și din punct de vedere material. Totuși filantropul nu se va îndoi niciodată o clipă măcar de propria sa bunătate, iar stima pe care o are pentru el însuși îl susține în lucrarea pe care o face. Adesea, totuși, văzând încercările sale fără rezultat, el sfârșește prin a se dezgusta de umanitate, fără a schimba cu nimic, se înțelege de la sine, părerea sa despre sine însuși. Dar dacă ar citi versetul 3 din capitolul 3 al epistolei către Tit, acest om ar vedea că Dumnezeu nu admite excepții și că El ne prezintă, zugrăvit de El Însuși, tabloul tuturor oamenilor, urându-se, și nu iubindu-se unul pe altul. Filantropii sunt și ei din numărul acestora. Pentru a nu mai fi vrednici de a fi urâți și a nu ne mai urî, trebuie să fim mântuiți și să fi primit, prin nașterea din nou, firea din Dumnezeu. Atunci se poate arăta iubirea; dar chiar având firea din Dumnezeu, credinciosul are nevoie de îndemnurile harului așa cum ele sunt formulate în versetele 1-2.

În sfârșit, el este capabil să arate „toată blândețea față de toți oamenii”. Dacă filantropii s-ar supune Cuvântului lui Dumnezeu, ar găsi ei tabloul a ceea ce pretind că practică? Dumnezeu spune: „Nu este nici unul care să facă binele, nici unul măcar” (Romani 3.12). Concluzia este că nu există om neîntors la Dumnezeu care să fie filantrop în ochii lui Dumnezeu.

Se înțelege de la sine că, spunând aceste lucruri, nu excludem deloc sentimentele firești de milă, de compătimire pentru suferințele altuia, care se întâlnesc chiar acolo unde creștinismul n-a putut niciodată să exercite influența sa binefăcătoare. Astfel, în Faptele Apostolilor 28.2 ni se spune de „o bunăvoință puțin obișnuită” cu care barbarii s-au purtat față de Pavel și de tovarășii săi.

Și totuși există un filantrop: Dumnezeu Însuși. Când s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu și dragostea Lui față de oameni (filantropia), El ne-a mântuit.

Dumnezeu a fost din toată veșnicia Dumnezeul dragostei, dar într-un anumit timp, această dragoste S-a arătat, a fost arătată. După cum harul s-a arătat în Persoana lui Hristos (2.11), dragostea lui Dumnezeu față de oameni s-a arătat în dăruirea lui Hristos. Cine erau deci oamenii despre care vorbește El aici? Să recitim versetul 3: „Robiți de tot felul de poftă și de plăceri, trăind în răutate și în invidie, urăcioși și urându-ne unii pe alții.” Față de astfel de oameni, Dumnezeu a întrebuițat bunătatea; și în școala Lui, cei care sunt născuți din El au învățat să arate aceeași iubire față de oameni. Ei nu mai pot să-i urască, pentru că au recunoscut, cu ocazia întoarcerii lor la Dumnezeu, că ei erau și mai vrednici să fie urâți decât ceilalți. „Mi-e scârbă de mine” au spus ei, ca Iov „și mă pocăiesc în praf și cenușă”. Niciodată cel care se crede cel mai mare filantrop din lume nu va putea să aibă astfel de sentimente față de el însuși, căci, lucru foarte clar, el crede că n-are nevoie să fie mântuit pentru a fi filantrop. Din contră, filantropia lui Dumnezeu s-a arătat prin mântuirea pe care El a săvârșit-o pentru noi.

În versetul 5, găsim mijlocul pe care Dumnezeu l-a întrebuițat pentru a ne mântui, dar El îl precedează de indicația mijlocului pe care, în ciuda tuturor gândurilor omului, Dumnezeu nu-l va întrebuița niciodată pentru mântuire: **„Nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate”**.

„Faptele drepte” sunt acelea pe care omul le săvârșește pentru a obține mântuirea, în timp ce „faptele bune” sunt urmarea mântuirii obținute. Cele dintâi n-au adus niciodată oamenilor ceea ce numai harul poate obține pentru ei; ei însă pretind că pot să le facă, în timp ce „faptele bune” sunt acelea pe care El le-a făcut.

Faptele noastre fiind înlăturate, ceea ce este unul din marile subiecte ale epistolelor către Romani și către Galateni, nu ne rămâne drept resursă decât lucrarea lui Dumnezeu. Iar în acest text găsim nu aspectul unei lucrări făcute în afara noastră, ci al lucrării pe care Dumnezeu o face în noi pentru a ne mântui. Este în oarecare măsură deosebirea dintre pilda fiului risipitor și cele două pilde dinaintea ei, în capitolul 15 din Luca.

„Pentru îndurarea Sa, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt”.

Mântuirea este deci pe principiul unui singur lucru: propria Sa îndurare; dar Dumnezeu întrebuițează două lucruri absolut necesare pentru a ne-o da: spălarea nașterii din nou (regenerării) și înnoirea făcută de Duhul Sfânt.

1. **„Spălarea nașterii din nou”**. Să vedem întâi ce înseamnă acest cuvânt. Spălarea este lucrarea apei din baia în care ești scufundat. Această spălare, așa cum diferite tipuri din Scriptură ne-o prezintă, înseamnă moartea prin care ești curățit de păcat și eliberat de omul cel vechi. Așa este Iordanul în care Naaman a fost curățit de lepra sa; așa este botezul, în care „am fost botezați pentru moartea lui Hristos”. Într-adevăr, în moartea Sa, omul cel vechi ia sfârșit și noi suntem „morți față de păcat”. Starea în care cel păcătos exista, ceea ce îl califica, obiceiurile sale, gândurile sale, totul a luat sfârșit în ochii lui Dumnezeu în moartea lui Hristos. Dumnezeu ne-a mântuit, curățindu-ne de aceste lucruri. Nu se poate intra în legătură cu El fără această curățire; și aceasta a făcut-o Dumnezeu față de noi, scufundându-ne, pentru a spune astfel, în moartea lui Hristos. Același cuvânt „spălarea” (loutron) este folosit în Efeseni 5.26 pentru curățirea Adunării pe care Hristos „a iubit-o, dându-Se pe Sine Însuși pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o prin spălarea cu apă, prin Cuvânt”.

Baia curățirii are loc odată pentru totdeauna și nu se va reînnoi niciodată: „Cine are tot trupul spălat, nu are nevoie decât să-i fie spălate picioarele (referitor la curățirea zilnică), căci este cu totul curat”. Spălarea despre care vorbim avea drept simbol apa sau baia din ligheanul de aramă.

Există o diferență între ligheanul de aramă și apa pe care o conține. Arama reprezintă capacitatea lui Hristos de a Se ocupa de păcat: fie pentru a-l ispăși, ca la altarul de aramă; fie pentru a termina cu el în moarte, ca în apa din ligheanul de aramă. În acest din urmă caz, omul este pus înaintea lui Dumnezeu, prin moartea lui Hristos, într-o stare de curăție care corespunde sfințeniei firii Sale.

Ligheanul de aramă era construit cu oglinzile de aramă ale femeilor care slujeau la ușa cortului întâlnirii (Exod 38.8). Prin aceasta, femeile acelea recunoșteau, ca simbol, păcatul lor și capacitatea exclusivă a lui Hristos de a purta responsabilitatea pentru păcatul lor. Ele se dezlipeau de ceea ce slujise la trufia lor. (Aurul din podoabele lor fusese întrebuințat pentru a face vițelul de aur: Exod 32.2-3). Acum ele erau umilite și nu mai puteau de acum înaintea să-și placă lor însele, privindu-și fețele lor firești. Ele aveau înaintea ochilor lor un obiect format din toate aceste oglinzi topite într-unul, singurul în stare să le facă să fie reunite. Astfel, toți credincioșii recunosc viața lor de mândrie și de pofte ca fiind purtată de Acela care singur a luat răspunderea lor. Dar ei găsesc în același timp în El apa curățirii lor, ieșită din coasta unui Hristos care a murit.

Această spălare, cum am spus, are loc odată pentru totdeauna prin Cuvântul care ne înfățișează moartea lui Hristos ca punând capăt stării noastre de oameni păcătoși și necurați. Dar, pentru umblare și pentru orice act de slujire preoțească este nevoie, în afară de curățirea inițială, de o curățire zilnică. Aceasta este spălarea picioarelor, despre care nu vorbește textul nostru, pentru că el nu se ocupă decât de mântuire.

Să vedem acum ce înseamnă aceste cuvinte în totalitate: spălarea nașterii din nou. Nașterea din nou (aici: regenerarea) este trecerea din vechea noastră stare la o stare nouă, din viața noastră în carne la o viață de înviere, din starea lui Hristos mort, la starea lui Hristos înviat, din vechea creație la noua creație. Regenerarea nu este o nouă fire împărtășită (o vom vedea în „reînnoirea Duhului”), cum aceasta are loc în nașterea din nou, când ești „născut din apă și din Duh”. Regenerarea este o poziție de binecuvântare în care noi suntem aduși acum prin puterea divină în Hristos și în care noi vom fi așezați public atunci când Domnul va veni în slavă. Această poziție o pricepem acum prin credință. Noi suntem eliberați de sub puterea întunericului și „strămutați în împărăția Fiului dragostei Sale”. În aceasta constă regenerarea, dar ea nu va avea deplina sa manifestare decât în slavă. De aceea Domnul spune ucenicilor Săi: „La reînnoirea tuturor lucrurilor, când Fiul Omului va fi așezat pe scaunul de domnie al mării Sale, voi, care M-ați urmat, veți sta și voi pe douăsprezece scaune de domnie și veți judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel” (Matei 19.28). Prin spălarea regenerării suntem mântuiți. Poți fi întors la Dumnezeu sau adus la viață, cum era Corneliu (Faptele Apostolilor 10), înainte de a fi mântuit: adică adus la starea creștină, așa cum ea ne este descoperită în Noul Testament.

Spălarea este deci spălarea regenerării. Ea are legătură cu viața mea veche, care și-a găsit sfârșitul în moartea lui Hristos.

2. **Înnoirea Duhului Sfânt** are legătură cu viața mea cea nouă. Credinciosul reînnoit dobândește această viață nouă, prin Duhul Sfânt. Această putere divină produce în el gânduri, obiceiuri și dorințe noi, în contrast cu tot ceea ce aparținea omului său vechi, omului în carne, omului păcătos și pierdut.

„Pe care L-a vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru.”

Această frază formează, cum observăm aici, o mică paranteză. Cuvintele care urmează: „pentru ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui” se referă nu la „Isus Hristos Mântuitorul nostru”, ci la Dumnezeu, Mântuitorul nostru, din versetul 4.

Duhul Sfânt nu S-a mărginit să ne comunice o viață nouă, căci Dumnezeu L-a vărsat din belșug peste noi, iar Isus Hristos, Mântuitorul nostru este Acela de la care noi Îl avem direct. El este Acela care, după ce S-a înălțat prin dreapta lui Dumnezeu și a primit de la Tatăl Duhul făgăduit, „a turnat ce vedeți și auziți” (Faptele Apostolilor 2.33). El este turnat din belșug, căci „Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură”(Ioan 3.34) și noi avem acum „viața din belșug” (Ioan 10.10).

„Pentru ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejzii vieții veșnice”.

Cuvântul „pentru ca” se referă totodată la spălare și la înnoire și este consecința acestora. Prin aceste două lucruri: curățirea și darul Duhului Sfânt, noi devenim moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice. Fiind îndreptățiți prin harul Dumnezeului Mântuitor (nu prin fapte de neprihănire) și având viața veșnică pe temeiul mântuirii pe care El a dobândit-o prin spălare și înnoire, noi suntem moștenitori potrivit cu nădejdea acestei vieți veșnice despre care apostolul a vorbit la capitolul 1.2.

Trebuie să mori în Hristos pentru a avea parte de Împărăția Dumnezeului Mântuitor - și la aceasta corespunde spălarea regenerării; dar trebuie să fi primit puterea unei vieți noi pentru a fi moștenitor potrivit cu nădejdea acestei vieți — și la aceasta corespunde înnoirea făcută de Duhul Sfânt. Spălarea morții în Hristos ne desparte în întregime de vechea noastră poziție; învierea împreună cu Hristos și viața nouă pe care noi o avem în El ne introduc într-o poziție nouă ca moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori cu Hristos.

În versetele 5-7 am văzut cele șapte trăsături care aparțin mântuirii, în timp ce în versetele 1 și 2 am văzut cele șapte trăsături caracteristice copiilor lui Dumnezeu, iar la versetul 3 cele șapte trăsături prin care se prezintă lumea. Cele șapte trăsături ale mântuirii sunt deci următoarele:

- 1) Faptele de neprihănire sunt excluse din ea.
- 2) Ea depinde de îndurarea Dumnezeului Mântuitor.
- 3) Ea are loc prin spălarea regenerării și
- 4) prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt.
- 5) Acest Duh a fost turnat din belșug peste noi.
- 6) Noi suntem îndreptățiți prin harul Dumnezeului Mântuitor.
- 7) Noi am devenit moștenitori ai vieții veșnice.

Cât este de adevărat că în această epistolă, pentru a nu vorbi decât de ea, cifra 7 este cifra lucrurilor complete la care este imposibil să adaugi ceva!

„Adevărat este cuvântul acesta și vreau ca tu să stăruiești cu tărie, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune. Aceste lucruri sunt bune și de folos pentru oameni” (versetul 8).

„Adevărat este cuvântul acesta”, cuvântul îndurării lui Dumnezeu care mântuiește și îndreptățește și care dă acelora care au crezut viața veșnică de moștenire; aceasta este bucuria pentru rezultatele ei depline în slavă.

Cuvântul Legii a fost neclintit: el are totdeauna drept rezultat „o dreaptă răsplătire” (Evrei 2.2); cuvântul harului este sigur. Când acest termen este întrebuințat, este totdeauna vorba de har, iar „cuvintele sigure” (adevăruri) sunt foarte frecvente în epistolele către Timotei și Tit.

În 1 Timotei 1.15: „O, adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvântul acesta: „Hristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși...”

La capitolul 3.1 din aceeași epistolă este „un cuvânt sigur” (adevărat) că acela care dorește să facă lucrarea de supraveghere, bun lucru dorește. A râvni această sarcină înseamnă a dori să fii tu însuși fără vină (versetul 2), pentru a călăuzi pe alții pe același drum, spre slava lui Dumnezeu, slujbă care, cu siguranță, nu este indiferentă, ci are o înaltă valoare, deoarece este vorba de toată mărturia practică a casei lui Dumnezeu în această lume. De aceea această slujbă este numită „o lucrare bună”.

În capitolul 4.8 din 1 Timotei apostolul spune că „evlavia este folositoare în orice privință, întrucât ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare” și apoi adaugă: „Acest cuvânt este sigur (adevărat) și demn de primit”. El accentuează astfel, ca și în capitolul 1.15, siguranța cuvântului care îndeamnă la evlavie, potrivit cu învățătura divină. Apostolul adaugă că el muncea și îndura împotrivire pentru aceasta. Pentru a-i învăța evlavia pe ceilalți trebuie să fii tu însuși un model de evlavie, nădăjduind „în Dumnezeu Cel viu, care este Mântuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși”.

În 2 Timotei 2.10-12, găsim un „cuvânt sigur” care îmbrățișează toată lucrarea răscumpărării: „mântuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava veșnică”; moartea și viața împreună cu El; suferințele și domnia împreună cu El. Nu este acesta un plan plin de siguranță?

Aici, în Tit 3.8, „cuvântul sigur” are multă legătură cu acela din 2 Timotei 2.11, căci este vorba de mântuire, de lucrarea prin care ea ne este dobândită, de darul Duhului, de viața și de moștenirea veșnică.

„Vreau ca tu să stăruiești cu tărie asupra acestor lucruri”. Învățătura lui Tit trebuia să insiste în mod deosebit și să revină fără încetare asupra lucrurilor care sunt temelia mântuirii. La capitolul 2.15 el trebuia să vestească lucrurile învățate de harul care aduce mântuirea. Aceste lucruri aveau legătură cu toată viața practică a creștinului. Tit trebuia să repete (să spună iarăși și iarăși) această învățătură. Este cam la fel aici: Tit trebuia să insiste asupra temelei mântuirii, care are drept origine iubirea lui Dumnezeu și îndurarea Sa în Hristos, ca și asupra lucrării pe care El o împlinește în inima credincioșilor.

Rezultatul acestei învățături era ca **„cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune”**, rezultat practic în primul rând și asupra căruia nu putem insista de ajuns, observând în această epistolă scurtă roadele practice ale învățăturii bune și sănătoase în casa lui Dumnezeu. Așa ar trebui să fie, de altfel, totdeauna creștinismul. Noi nu suntem născuți din nou, îndreptățiți prin har, moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice, doar pentru a ne bucura de aceste privilegii, ci pentru ca ele să exercite o influență binecuvântată și puternică asupra mersului nostru și asupra celor mai neînsemnate amănunte ale purtării noastre în această lume.

Cunoașterea acestor lucruri trebuie să ne facă să fim cei dintâi în fapte bune, fie în prezența fraților noștri, fie înaintea lumii. Cu cât cunoașterea lucrării harului este mai mare, cu atât mai strălucitoare trebuie să fie mărturia și mai intensă activitatea creștină. Să dea Dumnezeu ca toți copiii lui Dumnezeu care sunt în școala harului să răspundă la această obligație!

Nu vom mai reveni asupra subiectului faptelor bune, deja tratat în amănunt. Numărul mare de versete care le menționează în Noul Testament arată care este însemnătatea lor: Matei 5.16; 26.10 („căci ea a făcut o faptă bună”); Marcu 14.6; Ioan 10.32; Faptele Apostolilor 9.36; Romani 2.7; 13.3; 2 Corinteni 9.8; Efeseni 2.10; Filipeni 1.6; Coloseni 1.10; 2 Tesaloniceni 2.17; 1 Timotei 2.10; 3.1; 5.10,25; 6.18; 2 Timotei 2.21; 3.17; Tit 1.16; 2.7,14; 3.1,8,14; Evrei 10.24; 13.21; 1 Petru 2.12.

Subliniem că o viață creștină fără fapte bune este o viață nefolositoare pentru Hristos. Ce trezire va fi pentru creștinii care n-au înțeles că acela care trăiește din viața lui Hristos nu mai poate „să trăiască pentru el însuși” (2 Corinteni 5.15), când vor vedea ce rol neînsemnat au dat ei Domnului și Mântuitorului lor, la fel și în activitate pentru El!

„Aceste lucruri sunt bune și de folos pentru oameni!”

Ele sunt bune în ochii lui Hristos și în ochii credincioșilor, dar, mai mult, ele sunt „de folos pentru oameni”. Lucrarea lui Hristos este folositoare pentru oameni, deoarece harul Său s-a arătat tuturor oamenilor, ca și dragostea lui Dumnezeu față de ei (2.11; 3.4), dar acum noi trebuie să continuăm această lucrare de har prin purtarea noastră în mijlocul oamenilor, pentru ca să le arătăm cât de prețioasă este lucrarea harului. Lucrarea evanghelizării în această lume, vestirea dragostei lui Dumnezeu față de păcătoși este de o importanță nemărginită, dar purtarea creștinilor este adesea o evanghelizare mult mai puternică decât cuvintele pe care ei

ar putea să le rostească (vezi 1 Tesaloniceni 1.8). Iată ce trebuia să caute Tit, dar el trebuia să și evite niște lucruri (să se ferească de ele):

„Dar de întrebările nebune, de genealogii, de certuri și de lupte privitoare la lege, ferește-te, sunt nefolositoare și zadarnice” (versetul 9).

Dacă primele lucruri erau folositoare (versetul 8), acestea sunt nefolositoare.

Genealogiile sau înșiruirile de neamuri fără sfârșit, sunt concepții fabuloase (de basm) asupra originii și emanației ființelor spirituale. Ele sunt produsul superstiției iudaice, asociată cu filozofia păgână. Cabala sau tradiția iudaică asupra interpretării Vechiului Testament conține multe afirmații fabuloase referitor la aceste „emanații”. Există, potrivit cu „Cabala”, zece „sefiroți” sau emanații care provin de la Dumnezeu. Ele parcă au sugerat eonii gnosticilor. Pe această teorie se greșea un sistem de magie, constând mai ales în folosirea de cuvinte din Scriptură pentru a produce efecte supranaturale.

Genealogiile se referă la doctrinele iudeo-platoniene care de timpuriu au năpădit creștinismul (1 Timotei 1.4). În aceeași categorie intrau „întrebările nebune” ridicate de oameni cu voință proprie, care nu sufereau să fie contraziși de alții (2 Timotei 2.23).

„Certurile” erau urmarea acestora (adică a întrebărilor nebune).

„Luptele privitoare la Lege” sunt aceste chițibușuri, jocuri ale inteligenței rabinice, care socoteau Legea ca materie de discuție, în loc de a o aplica la conștiință (de a se lăsa deci judecați de ea în cugetul lor). Aceste lupte sunt „nefolositoare și zadarnice”; rezultatul pentru suflete este nul, căci orice adevăr care nu-i aduce pe oameni la cunoașterea lui Dumnezeu și la o viață de sfințenie este fără valoare. Aceasta nu este decât „vorbărie” deșartă (1 Timotei 1.6).

„După întâia și a doua muștrare, depărtează-te de cel care aduce dezbinări, căci știm că un astfel de om s-a abătut și păcătuiește, condamnându-se singur” (versetele 10-11).

De toate lucrurile dinainte, Tit trebuia să se ferească (versetul 9), fără a vedea în ele - oricât de condamnabile ar fi fost, oricât de nefolositoare și zadarnice — cazuri de excludere. Era de ajuns să se ferească de „întrebările nebune” și să rămână străin de ele, pentru a vedea dispărând acest curent nesănătos care căuta să-și facă loc printre sfinți. Existau totuși cazuri în care Tit, căruia apostolul îi acordase autoritatea pentru a pune în rândul funcționarea adunării, trebuia să se folosească de această autoritate pentru a împiedica sectele.

Dezbinările puteau să fie pricinuite în sânul Adunării de lucrurile menționate în versetul 9: „certuri, lupte privitoare la Lege” etc., fără ca unitatea trupului lui Hristos să fie atacată prin ele (1 Corinteni 10; 11.18). Sectele îi despărteau pe frați de Adunarea însăși, iar omul care le producea trebuia să fie tratat fără cruțare. El căuta să grupeze în jurul lui un anumit număr de credincioși, constituindu-se el însuși ca centru de strângere laolaltă. El făgăduia astfel în chip practic unitatea trupului lui Hristos și pe singurul centru al acestei unități care este Isus Însuși. Învățăturile unui astfel de om puteau foarte bine să nu fie învățături antibiblice, cărora se obișnuiește să li se dea numele de erezii. Era de ajuns să scoată un adevăr de la locul lui, dându-i un rol exagerat în totalitatea învățăturilor biblice și să-i adune pe creștini în jurul acestui principiu, fie adevărat sau fals, și în jurul omului care îl întruchipa, pentru a crea o sectă care se despărtea de Adunarea lui Hristos. Acela care ia acest loc și care devine prin aceasta șeful unei partide sau al unei „biserici” în felul lui, trebuie să fie respins fără cruțare, căci el a rupt unitatea și aduce jignire lui Hristos, Capul trupului; dar el nu trebuie respins fără o muștrare prealabilă, având drept scop de a-l scoate de pe calea sa cea rea și de a preveni o ruptură în Adunare. Trebuie de asemenea ca muștrarea să nu fie făcută în grabă. Prima trebuie să fie urmată de o a doua. Ele trebuie să fie foarte deosebite una de alta și solemne. Tit știa (versetul 11), acționând cu autoritate, dar cu măsură, că un astfel de om era abătut; sufletul său era abătut de la bine spre rău și, dacă nu se pocăia la prima muștrare, însemna că el păcătuia cu știință și cu voință; și păcatul, propria voință, nu este în final decât condamnarea omului de către el însuși.

„Când voi trimite la tine pe Artema sau pe Tihic, grăbește-te să vii la mine la Nicopolis, căci acolo m-am hotărât să iernez. Ai grijă de legiuitorul Zena și de Apolo să

nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor. Trebuie ca și ai noștri să se deprindă să fie cei dintâi în fapte bune, pentru cele necesare, ca să nu fie neroditori. Toți cei care sunt cu mine te salută. Salută pe cei care ne iubesc în credință. Harul să fie cu voi cu toți” (versetele 12-15).

Fiecare cuvânt al Sfintei Scripturi are însemnătate. După ce am dat atâtea dovezi în acest studiu despre lucrul acesta, avem un ultim exemplu în cele câteva versete care încheie epistola.

Vedem aici mai întâi că funcțiile lui Tit în Creta, contrariu afirmațiilor teologilor, nu aveau un caracter permanent. Când misiunea lui avea să fie terminată și când Artema sau Tihic aveau să vină la el, Tit trebuia să se grăbească să se ducă la Nicopolis, la apostolul Pavel care hotărâse să petreacă iarna acolo. Poate este făcută aluzie la această călătorie a lui Tit în 2 Timotei 4.10, dar în acest caz în absența apostolului, care, din nou prizonier la Roma, știa că vremea plecării lui sosise.

Cât despre Tihic, el este totdeauna prezentat ca trimis de Pavel pentru a informa adunările cu privire la împrejurările în care se afla și a raporta apostolului vești despre starea lor.

Zena, legiuitorul, și Apolo sunt anunțați ca fiind pe punctul de a vizita Creta. Dar Tit nu trebuia să se mărginească la misiunea sa specială, ci să aibă grijă de ei, în așa fel încât nimic să nu le lipsească. Pavel arată aici o grijă deosebită pentru aceia care nu erau în mod special asociați cu el în lucrare. Dar dacă Tit trebuia să arate această râvnă pentru frații străini care nu făceau parte din anturajul apostolului, „ai noștri” de asemenea, zice el, adică toți sfinții din Creta, trebuiau să învețe (și cum n-ar fi învățat, având un astfel de exemplu sub ochi — vezi și capitoulul 2.6-7), să fie cei dintâi în fapte bune pentru cele necesare. Aceste lucruri necesare nu erau numai de a avea grijă de nevoile săracilor, ci de nevoile credincioșilor slujitori ai lui Hristos, despre care este spus în altă parte că ei erau „străini” și că ei „porniseră la drum pentru dragostea Numelui Lui” (3 Ioan 7). Aceste fapte bune erau partea tuturor credincioșilor și, fără ele, ei ar fi rămas fără roadă.

Se vede în versetul 15 că apostolul era încă înconjurat, în acel moment, de frații care erau însoțitorii săi obișnuiți, în timp ce, în a doua epistolă către Timotei, toți îl părăsiseră, în afară de Luca, credinciosul său tovarăș și slujitor (2 Timotei 1.15; 4.11). Apostolul însuși trimite salutări aceluia care îl iubesc, în această credință comună care îi leagă pe creștini între ei, tot așa cum îi leagă și cu Dumnezeu și cu Hristos. Ultima sa dorință, care ar trebui să fie neîncetat și a noastră, este ca harul să fie cu toți sfinții.